

TO NAJ BI BIL UVOD... JA, PA KAJ ŠE?

No, končno smo oz ste dočakali novo številko Stezic. Krivda ni moja! Zasluga je vaša, dragi gimnazijci! Vaš življenjski smisel je piflanje!. Zakaj se trudite samo za stvari, ki so šolo obvezne? Halo? Kje ste individualisti in bodoči novinarji? Kje ste bodoči intelektualci? Kje so vaše misli, pesmi, romani, novele, potopisi, pisma, reportaže? Trdim, da je časopis še vedno najbolj originalna medijska komunikacija. Medtem ko bi za TV in računalnik rekla, da podpirata lenobo mnogih posameznikov. Kako? Uporabnik takšnega medija lahko samo sedi in gleda v "tisto škatlo". Ja, saj vem, da to ni popolnoma res, zagotovo ima tudi svoje prednosti. Rada bi samo, da se v prihodnje ne bi tako zanemarjalo tradicijo šolskega časopisa.

Bodite toliko prijazni in "izvirni", da prelistate teh nekaj strani, ki jih časopis premore. Ok, ok, ne bom tako kritična do vas. Kdor z malim zadovoljen ni, večjega vreden ni! Pač, vsak drugače razmišlja in sprejema svet.

Zahvalila bi se vsem sodelujočim za prispevke in vam, našim zvestim in kritičnim bralcem za pozornost.

Uredništvo

in ostali ...

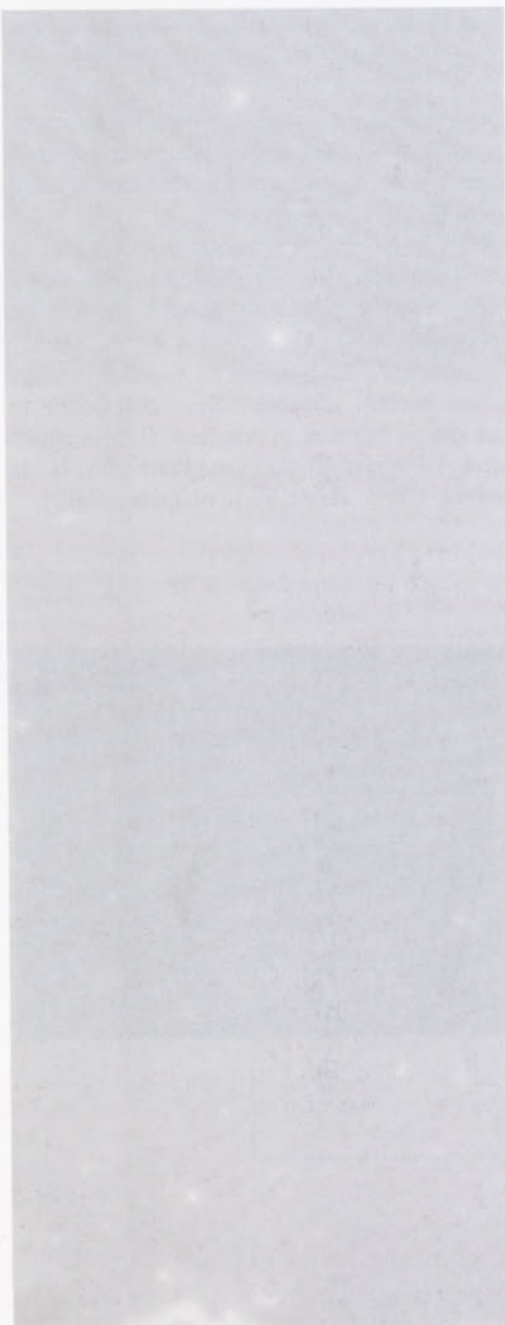
STEZICE

April 2001

Naslov uredništva:
Seidlova 9
Novo mesto

Glavna urednica: Jana Mikec
Odgovorna urednica: Maja Erhovnic
Pomočnik uredništva: Slobodan Malič
Tehnični urednik: Nejc Čampa
Mentorica: Renata Čampelj Jurečič

Izdajatelj: Gimnazija Novo mesto
Tisk: Opara
Naklada: 400

KO PRIJATELJICA SPREGOVORI

Piše: Jana Mikec

»ODI ET AMO. QUARE ID FACIM FORTASSE
REQUIRIS. NESCI SED FIERI SENTIO ET
EXCRUTIOR.«

(»Sovražim in ljubim. Morda boš vprašala zakaj. Ne
vem, toda čutim, da je tako in trpim.«

odlomek: J. Jurčič, Deseti brat)

Ni še preteklo veliko časa od... tragičnega dogodka moje najboljše prijateljice Sladjane. Spomini na njo so še »sveži« in blizu sedanjosti, tako da imam občutek, kot da še zmeraj živi. Želim si jo preboleti in se ponovno »naučiti« živeti naprej. V meni ostaja grenkoba, praznina pa tudi krivda. Slišim vsako njeno izrečeno besedo, vidim njene poglede, ko mi je »sporočala« svojo stisko. Saj ne rečem, da me ni skrbelo za njo, imela sem občutek nemoči. Ni bilo odvisno od mene, da bi problem razrešila. Ta dogodek me je ponesel nazaj v otroštvo, ko sem že takrat nemočno izgubila ljubljeno osebo.

Spominjam se, kako me je že od malega tlačila mora, ko sem razmišljala o smrti. Kaj se zgodi po njej? Nihče ne ve... Še manj pa razumem tudi danes, zakaj se sploh rodimo, živimo in umremo...

Sladjina smrt je še ena preizkušnja zame. Kako jo preboleti? Kako razumeti njeno strašno dejanje, s katerim me je prizadela? Kdo ti daje pravico, da prizadeneš ljudi?

Obdajajo me mešani občutki... Sem bolj jezna in razočarana kot pa žalostna in obupana. Bila je egoist tisti trenutek, ko je razmišljala in se hkrati odločila, da stori samomor. Bila je slabič, ko je obupala... Zakaj

Prešeren smeh
odet v obzorje
išče pomen

Obup na listu
iz skodelice kave
črpa energijo

Sladjana? Razvrednotila si vse svoje besede, svoja dobra dejanja in spomine... »Usojeno ti je rojstvo in smrt. Ne bodi egoist, da si sam krojiš usodo. Dovoli tudi drugim, da živijo v tvojem svetu! Biti sam je pogubno!«

Ko sem ji nekoč omenila moje razmišljanje o samomoru, mi je odvrnila z besedami, da če bi kaj takega storila, bi šla za mano... Ne, Sladjana, jaz nisem taka! Čeprav si bila moja najboljša prijateljica, jaz kaj takega nisem sposobna narediti zate. Sem strahopetna!

Da me ne bo več tukaj, prisotne, bo to moral storiti nekdo drug in ne jaz! Preveč sem radovedna, kaj me čaka v bližnji prihodnosti...

Življenje je že samo po sebi minljivo, zakaj bi že prej naredila konec? Moje življenje pomeni osrečevati druge ljudi... Boli me in trpim, če mi to ne uspeva. Ne! Ne bom se predala...

Kot je zapisal Gogolj v Plašču: »Mrzel pot mi lije po obrazu ob misli, da bom morda poginil v prahu, ne da bi pridobil svojemu imenu sloves z enim samim izrednim dejanjem; nimam besed, da bi povedal, kako strašno bi bilo živeti v tem svetu, ne da bi dal svojemu življenju vrednost...«

WHAT'S THIS LIFE FOR

Piše: Rok Avbar

Hudiča! Spet tu! Na robu! Na robu obupa. Na koncu. Na koncu z močmi. Visenje na robu. Smeh na robu. Prej žalost. Smeh ni enako žalosti. Ampak to ni važno. Ni pomembno, da se nekateri smejimo, v sebi pa jokamo. Da smo na koncu z močmi. Siti pretvarjanja. Siti tega, da nas nihče ne jemlje resno. Ko pa se že zresniš, se počutiš bolnega. Bolan sem od razmišljanja. Razmišljanja o tem, kaj vse dela moje življenje nesrečno. Sem fatalist. Sem pesimist. Ugotavljam, da nas je večino najstnikov pesimistov. Da smo neka skupina, ki se skupaj zbere samo ob slabih dogodkih. Da nas ne povezujejo srečne, ampak nesrečne stvari. Še pogovor pravi, da prijatelja spoznaš v nesreči. Žalosten sem. Zdaj, ta trenutek, ko to pišem, sem žalosten. Žalosten zaradi mnogih stvari. Nekatere zelo, nekatere manj pomembne. Kontraverznost mojih likov domišljije. Ne samo domišljije. Tudi razmišljanja. Vzorcev Dejanskih stvari. Nekaj mi teži življenje. Vem kaj. A ne bom napisal. Spet bom zadržal v sebi. Čutim, da to ni edina stvar, ki mi otežuje življenje. Imam probleme. Sem žalosten. Ne obupan, ampak bolj apatičen. Ali pa tudi ne. Apatičnost? Niti ne. Bolj agonija. Nekakšen beg. Beg pred resničnostjo. Soočim se s problemi, ki me težijo. V pravem življenju. Zunaj šolskih zidov. V pravem življenju. Znotraj njih je spet druga zgodba. Ampak ta ni pomembna. Ta je že rešena. Vsi smo rešeni. Vsem smo pomagali. Ampak to ni pomembno. Bolj ko ne se sprašujem, čemu to življenje. Vsi, ki berete to, mislite, da sem pesimist. Saj sem. Jaz življenja ne maram kaj preveč. Res ne. Uživam v njem, a zmeraj so tu neke meje. Neke meje, do katerih lahko uživam. Pa s tem ne mislim, da bi se zatekalk drogam ali kaj podobnega. Ampak življenje ima svojo filozofijo veseljačenja. Filozofijo veselja, ki ni podrejena oziroma odvisna od postranskih dejavnikov, kot so droge, alkohol in podobno. Tej filozofiji se reče, saj po mojem sklepanju, absolutna perfekcionistična osebna sreča in svoboda.

Zakaj tak izraz? Ker vsak dopolnjuje drug drugega. Absolutna. Kaj sploh je absolutno? Nekdo nam bo trdil, da je absolutno vse ali pa nič. Ampak to ni važno. Absolutna je bolj, kot ne samo pripomoček, s katerim sem hotel povedati, da brez te besede beseda perfekcionistična sploh ne obstaja. Nekaj perfektnega. Nekaj popolnega, neoskrnljivega, nedotakljivega. To je tisto, kar naj bi bilo življenje – popolnost, strjena v meni, tebi, vas. Nekje je. Čeprav je jaz še nisem našel. Pa si jo želim. Še posebej, ker si želim najti, kot vsi, neko osebno srečo. Tisto, kar me veseli. Tisto, kar bi me navdajalo z veseljem. Da se ne bi potreboval več kot 75% časa pretvarjati, da je z mano vse v redu in da nimam problemov. Da bi čutil svobodo te sreče, da bi me nekdo sprejel takšnega, kot sem, s tistim, kar me veseli. Ne pa da se moram(o) prilagajati vsakemu. Da bi se saj nekdo pomislil, da bi tudi jaz rad bil osebno svoboden. Da bi me sprejeli takšnega, kot sem. Z vsemi svojimi problemi. Saj nočem zveneti, kot da sem oseba, z goro problemov. Niti nisem. Ampak jih imam. In to mi ni všeč. Nočem jih imeti. Kaj mi koristi, če imam probleme. Pa saj jih nimam samo zaradi sebe. Imam jih tudi zaradi drugih. In to me še posebej moti. Da mi ljudje povzročajo probleme. Pa ni problem samo pri meni, češ da bi krivdo valil samo na druge. Dejansko živimo v svetu, kjer si večkrat povzročamo probleme. Ni več direktnega, pravičnega odnosa. Kritika. Kritika sveta. Kaj naj ne bi človek postal višje bitje prav zaradi tega, ker je sposoben živeti v visoki stopnji simbioze? Da si pomagamo? Ne pa drug drugemu mečemo kolena pod noge. Zgubili smo tisto prvinskost. Originalnost. Preprostost. Ko človek gleda s tega zornega kota, potem se vpraša, čemu dejansko to življenje? Ampak nekaj mora biti vredno vsega tega. Je! Nekaj na svetu je! Ampak to mara vsak posameznik poiskati sam. Jaz vem zase. Ampak tega ne povem. Moj moto je skrit. Vsak ima svoj moto. Poišči ga.

Pesmi piše: Tinkara Janžekovič.

Ne smem jokati.
Iščem nepopolno popolnost.
V tem grmovju izgnanosti.

Stala bom pred tabo.
Razprostrla bom roke.
Sila uničenja bo sijala vame.
in me razblinila vate.
Našla bom svojo pot k soncu.
Pa če se uničim s tvojo popolnostjo,
ki se mi izmika.
Samo še ena želja naju loči.
Na koncu bom pojedla še tebe.

Pa kaj je v meni takega,
da me odbija od tebe?
Vedno v zadnjem trenutku.
Vedno tik preden bi dosegla mir.
Saj vem, da si tudi ti samo še otrok.
Vendar tako čist, izpraznjen, hladen,
svež.
Jaz pa plavam v morju olja.
Zakaj nisi z mano, zakaj nisem s tabo?
Samo čutila bi te rada.
Tvoj vonj, tvoj dih, tvoj mir.

Tudi če sem kapljica vode
v umazani reki skozi vlemesto.
Tudi če crknem v kanalu.
Pa če sem krik osamljenega krokodila.
In list umrlega drevesa.
Če sem najtemnejši odtenek črne noči.
Pa tudi če živim le v sanjah nekoga,
ki se tega ne zaveda.
Če sem razlita kri.
Ne boli toliko, ko me boliš ti
in ne skeli toliko, kot me skeli to, da si
nič.
In da ne krvaviš z mano.
In da z mano ne okamniš.
Še v sanjah sem sama,
v sanjah nekoga,
ki se tega ne zaveda.

Pogovor s predsednico Gimnazije "SREČNA SEM!"

Piše: Špela Les

Vedno nasmejana in dobre volje. Polna energije, delavna in nasploh zelo pridno dekle. Njen nasmeh ti seže globoko v srce, njen pogled te pomiri, njena beseda te vzpodbudi. Hiper aktivno dekle na naši šoli? Le katero dekle bi to lahko bilo?

Urša, kako bi ti na kratko opisala svoje življenje?

Vsak dan odkrijem tri nove stvari, ki me zanimajo v življenju in hkrati vsak dan ugotovim, da ne vem, kaj bi počela.

Kako ti uspe biti tako aktivna, saj imaš poleg šole, oz. take pomembne funkcije v šoli, še DNS, pa fotografski krožek?

Vsak si želi početi veliko stvari, vse je odvisno od tebe, kako si zorganiziran, kako sprejemaš stvari, kako se lotiš stvari. Jaz vse kar počnem, počnem z veseljem in biti tako aktivna mi ni problem.

Če bi lahko izbrala, katera žival bi bila, bi bila...?

Lev, ker sem levinja po horoskopu.

Ti je letošnje delo na naši gimnaziji všeč?

Ja, zaradi tega, ker vse, kar se je letos dogajalo na šoli, sem naredila skupaj z dijaki in profesorji, s katerimi se je brez težav dogovarjati. V DIJAS-u, kjer sodelujejo vse srednje šole, sem spoznala, kako odprti so za nove ideje ljudje na gimnaziji.

Glede na to, da se ljudje vedno zahvaljujejo meni za stvari, ki smo jih organizirali na šoli, se zdaj jaz zahvaljujem vsem, ki so meni pomagali pri kakršnikoli organizaciji.

Kako pa na vse to gledajo tvoji starši?

Na začetku jim to ni bilo všeč, ker me ni bilo skoraj nič doma in smo imeli krizo, ampak sedaj smo se dogovorili, da ko sem doma, si vzamemo čas za pogovor, drug za drugega. Velikokrat je njih bolj strah, če bom vse to zmogla, kot mene samo.

Ža več kaj boš, bi študirala?

Od majhnega sem bila prepričana, da bom študirala medicino, sedaj pa sem spoznala, da to ni zame in se še iščem.

Če bi bila pol ure vsemočna, bi...?

Vsem drugim omogočila, da dobijo to priložnost, da bi si lahko v pol ure ustvarili življenje, ki si ga želijo.

Kako bi dokončala stavek: sem...

Sem.... Hm,... kaj naj rečem: SREČNA SEM.

Kako pa: najraje....

Najraje... ja... najraje sem srečna, kar ponavadi izraža moj nasmeh na obrazu.

Za konec pa še tvoj pogled na svet:

Na svetu si, da gledaš sonce,... na svetu si, da greš za soncem... na svetu si, da sam si sonce in da iz sveta odganjaš sence.

Z mano se je pogovarjala Urša Granda!

SEM

'Biti ali ne biti' ni več vprašanje, če je to sploh kdaj bilo.

Piše: Natalija Mikec

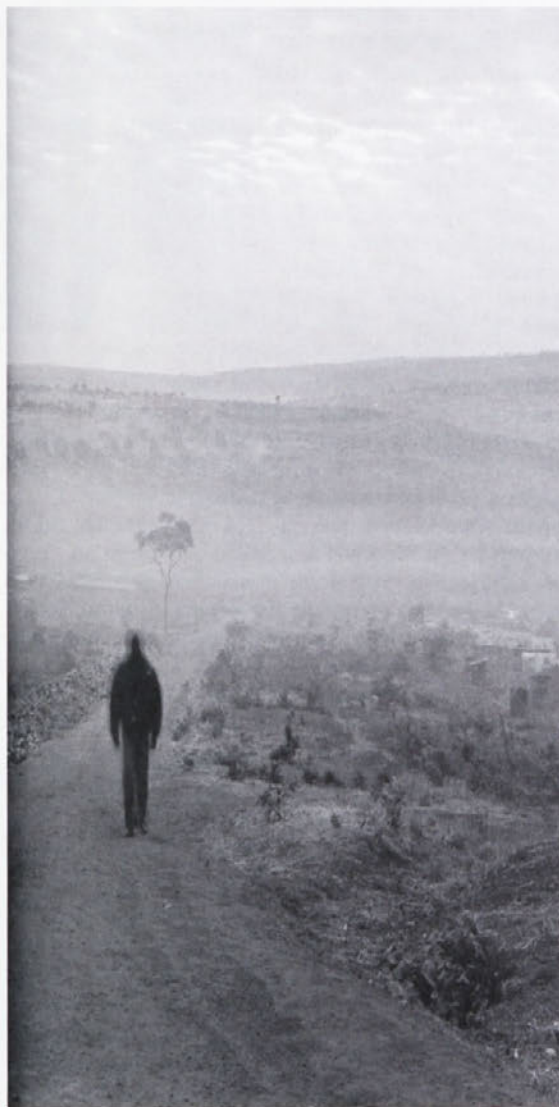
Kako preprosto postane nekega dne življenje, ko se končno srečaš s samim seboj in svojim bistvom in ugotoviš, kdo v resnici si. Tudi, ko nekoč vendarle najdeš svoje mesto v družbi, ne smeš dovoliti, da te definirajo tako drugi ljudje kot tudi ne okoliščine. V svojem življenju sem nešteto krat pakirala kovčke. Ne toliko, da bi bežala pred sabo, marveč da bi v množici ljudi spoznala sebe in svoje meje. Življenje me je penaliziralo, kadar sem nepripravljena skušala prekoračiti svoje meje. Opoitekala sem se in padala, a sem se tudi pobrala, bogatejša za novo izkušnjo.

Nekateri govorijo o življenju kot neustavljivi reki. Ljudi ločujejo na opazovalce na brežini reke in na akterje, ki se zaženejo vanjo. Nekateri pri tem omagajo in nastopi čas slovesa, morda za vselej. Drugi spet govorijo o krogih, in kako se preteklost posameznika kot tudi človeštva zaradi tega nekritično ponavlja tako samoumevno, kot krožijo nebesna telesa okoli sonca. Deroča reka kot tudi krožno cepetanje na mestu ne vzdržita kritike časa. Življenje se odvija nekje vmes in je morda še najbližje obliki spirale. Njen začetek in konec (bo)sta večna enigma. Zakaj ravno jaz, zakaj ravno moja kombinacija kromosov? Kdo bi vedel? Na individualni ravni gre za spiralno osebnostno rast. Pretekle izkušnje nam pomagajo reševati vsakdanje tegobe in izzive. Gledano globalneje, pa so stiske in dileme človeštva vedno večje, pri čemer z grozo ugotavljam, kako nanje gledamo vedno bolj indiferentno kot del našega vsakdana. Morda nam izkušnje veleajo, da se ni preveč pametno istovetiti s krivicami, ki nas neposredno ne zadevajo.

Z nostalgijo gledam na čas gimnazijskih in študentskih let, ko smo posamezniki verjeli, da lahko spremenimo svet. Zgodila se je 'slovenska pomlad', nakar nas je ostala le peščica, ki nam je še mar usoda, četudi le posameznika. Ostali so sledili klišeju 'kariera, nato družina, predvsem pa blaginja'. In prav je tako. "Tako pač hrustlja piškotek," bi rekli Angleži. Triletna akademska izkušnja v Veliki Britaniji me je naučila marsičesa: predvsem skromnosti. Bolj, ko je bil akademski profesor razgledan in življenjski, bolj je bil skromen, ker se je zavedal svojih omejitev. Pa smo spet pri mejah. Pri nas je ravno obratno. Zgolj dve besedi - prevzetnost in napuh. Komentar je odveč. Kaj sploh ločuje male ljudi od velikih in slavnih, ki se sprehajajo na naslovnih časopisov? Prav nič niso boljši od nas, le bogatejši, lepši ter bolj brezbrizni in naduti so. Spoštovane izjeme spoštljivo ne upoštevam. V umetniškem svetu že dalj časa opažam svojstven nemir glede odgovora na vprašanje kako naprej. Odraža se v distanciranem prežvekanju starih paradig in lokalizmov, tudi takšnih, ki bi jih pogosto kazalo že enkrat prebaviti, če že ne kar izpljuniti. Formalizem s svojim siciranjem forme in s tem samega sebe je povsem odtujen od življenja tako kot posameznik, ki živi v monologu z družbo.

Umetnost je vendarle človekova nadgradnja, luksuz in zato včasih celo ne-bodi-je-treba. Je ena tistih specifično človeških prvin, ki nas ločuje od bioloških bitij, katerim gre zgolj za uresničitev svojih bivanjskih potreb. Ker je tudi bolj ali manj kritičen odsev ali raje komentar časa in okoliščin, dandanašnji reflektira odtujenost človeka.

Nujno je zato potrebno znova vzpostaviti dialog, v katerem bo umetnost ponudila družbi pozitivne vrednote, ki niso le modna muha in obratno. Prgišče dobrega, ki nas spremlja kot rdeča nit skozi celo zgodovino človeštva, velja postati ključen izvir inspiracij sodobnikov. Nakar bo postalo vprašanje vratolomne psihične kamikaze stvar preteklosti, kamor tudi sodi.

KAVBOJCI IN INDIJANCI Z BALKANA

Piše: Sanja Rajlič

Pravkar na radiju slišim pesem Wild Wild West Wila Smitha iz istoimenskega filma o kavbojcih in indijancih. Udobno se naslonim nazaj in zaprem oči. Nahajam se na Divjem zahodu.....vročina.....pusta pokrajina.....od daleč vidim dim, ki se vije iz indijanske vasi.....na drugi strani.....pusto mesto.....»Spopadi med albanskimi skrajneži in makedonsko vojsko se nadaljujejo,“ me nazaj v realnost vrne glas napovedovalke z radija. In jaz začem zgodbo.....o Divjem vzhodu.....So, are you ready for a ride?!

Torej dejstvo je, da je na Kosovu več ali manj vse čisto. Odkar NATO štiti multietničnost in Albance, je Kosovo postalo etnično "najbolj čisto", oziroma najbolj homogeno področje Evrope. Taka "čistoča" je bila uresničena pod nadzorom 35.000 NATOvih vojaških enot, a na račun srbskega, romskega, goranskega prebivalstva in drugih manjšin na Kosovu. Po samo nekaj tednih od prihoda KFOR-ja, je Kosovo zapustilo 170.000 prebivalcev srbske narodnosti, da o ostalih prej naštetih prebivalcih sploh ne začem pisati. Danes, dve leti po NATOvi agresiji na ZR Jugoslavijo, je stanje bolj ali manj enako. Srbi se ne vračajo na Kosovo, ker jim enostavno ni do tega, da bi izgubili glavo. Le nekaj tednov nazaj so Albanci napadli avtobus s civili, število žrtev preveliko za ta "povojni čas", med žrtvami tudi dveletna deklica.

Prosim vas, kaj so nam taka dejstva potrebna?! Mednarodna skupnost nad pritoževanjem Albancem ni sedela križem rok. Vse odločitve o prenehanju Miloševićevega terorja nad albansko manjšino na Kosovu so bile hitro sprejete. Napad je bil izvršen. Svet so hitro obšle slike iz porušene ZRJ, vsak dane nove množice beguncev, otroci, starejši ljudje, onemogli bežijo s svojih domov.....v neznanu, stran od zmešnjave. Albanci so si želeli odcepiti Kosovo od Srbije oz. od ZRJ. Kosovo so si želeli prilastiti, dobiti nadvlado. Jaz sem to razumela kot ustvariti si svojo deželo kar znotraj ene države in to na ozemlju te države. Pa to ni normalno. Spomnim se, da sem takrat nekje prebrala, da pač vračanje Albancev v njihovo matično državo ni sprejemljivo dejanje. No jaz sem si mislila, če jim pač tu ne paše naj grejo...In vem, to ni neka brilijantna rešitev. Toda naj povem, da kolikor sem sama seznanjena o položaju Albancev, kot narodnostne manjšine, so imeli ti prebivalci zelo urejene zakone in pravice. Od jezika prek televizijskih in radijskih programov do napisov v dokumentih, itd.

Clinton, Solana, Cook, Blair, Robertson, Schroeder, Albright....in še bi se jih dalo naštevati. Vse te učene glave se že od začetka devetdesetih ubadajo z novodobno demokracijo. Lepo vas prosim, kaj pa je tu demokratičnega? Devetnajst svetovnih sil se odloči napasti eno ubogo državo, kjer je ekonomija čisto na tleh; brezposelnost je že skoraj 100 %. Državo, kjer nacionalna TV s svojimi proMiloševićevimi novicami, kako je Srbija jedna veoma jaka i na svim področjih jaka država, pere možgane še tistim malo državljanom, ki jo gledajo. In potem so tu še razni pozdravi

in podpora srbskemu narodu, ki prihaja s Kitajske in iz Rusije. DA, točno to državo je napadlo, ponavljam, devetnajst najmočnejših držav na svetu. Toda ne smemo pozabiti, da so se takrat Albanci sklicevali na teror s strani Miloševićeve vlade v Beogradu. Ampak, tudi v Beogradu se je zgodila "oktobrska revolucija" in Miloševićeva era se je končala. In ne vem, za vraga, kdo jim je pa sedaj kriv? Kaj gre pa sedaj narobe? Očitno je da se še vedno upirajo, še vedno bi nekaj radi.

Sedaj se je zgodba ponovila, le da je žarišče južneje, v Makedoniji. Kot da bi hoteli biti neprestano v središču pozornosti. In tudi tu mi ni povsem jasno. Na eni strani želje o uresničitvi Velike Albanije, po drugi strani hočejo le sprejetje nekih svojih zakonov in pravic, hočejo da bi bila albanščina drugi uradni jezik v Makedoniji, itd.

Tokrat mednarodna skupnost molči. Zavzemajo se za mirne rešitve z dialogi (!?!). Makedonska vojska je (baje) uspešna. Albanski skrajneži so vztrajni. Žrtve so. Na eni in na drugi strani, civilno prebivalstvo pa je prestrašeno. Ene in iste zgodbe iz dneva v dan....

Mislim, da imajo ljudje že vsega dovolj. Verjamem, da bi si vsi želeli le živeti v normalnih življenjskih pogojih, hoditi v službo in v šolo, se smejati in zabavati, igrati nogomet in košarko, dihati svobodno. Da, le to si želijo. A jih vsakdanja kruta realnost meče ob tla, jim kriči da je to nemogoče, da je to preveč!!!!!!!!!!!!.....za ta prekleti košček sveta, Balkan. In že mi po glavi ropota tista znana Bajagina pesem o Balkanu....."svakih pedeset leta izbija rat".....Upam, da bodo takrat neke nove generacije. Ne vem. V vsaki generaciji se vseeno najdejo takšni in drugačni idioti. Kaj pa vem, jaz še vedno upam.....

TRAINSPOTTING

Piše: Maja Erhovnic

*Izber nas. Izber življenja. Odloč se za
hipoteke; odloč se za pralne stroje; odloč
se za avtomobile; odloč se, davš sedu na kavču pa bulu v idiotski pa ubijajoč
zabavni program na teveju pa se
zraven basu s čipsom. Odloč se, davš
enkrat poscan pa posran zgnil v domu
za mehke cure, pol ko boš sam še
v zadrego unim zajebanim egoističnim pankrtom, ksi jih vzredu. Izber
življenje.*

Morda si že kdaj slišal za knjigo Trainspotting. Morda si pred nekaj leti ozru oranžen plakat za nek istoimenski angleški film, ki se ti ni zdel vreden ogleda, saj imaš raje holivudske spektakle. A dejstvo je, da je Trainspotting kult, pa če ga poznaš ali ne.

Trainspotting je bila najprej knjiga Irvina Welsha. Še prej pa angleški izraz za *nenavaden hobi zbiranja podatkov o lokomotivah, vlakih, železniških voznih redih ipd., metaforično pa lahko z njim označimo tudi kako drugo dolgočasno, nesmiselno početje*. Eee, nekaj kar bi počeli Britanci? Kakorkoli, zgodba, iz katere je prejšnji odlomek, govori o komično-tragičnih prigodah in nezgodah skupine edinburških narkomanov. Še ena Peklenska pomaranča, pisarjenje o podivjani mladini? Ko se boš enkrat prebil skozi tistih 350 strani, boš prepričan v nasprotno. Trainspotting se ti bo zdel kot revolucija v književni umetnosti. Slovenska verzija je napisana v ljubljanski oziroma nekakšnem narkomanskem argoju in na začetku kar nekoliko težko berljiva (ne skrbi, možgani se hitro privadijo). Welsh je v originalu uporabil ortodoksno škotščino, ki so jo omilili celo v samem filmu, saj bi bila v takem jeziku zgodba razumljiva le ožji množici. Sploh pa ne Američanom.

Z jezikom, slogom in vsebino pisatelj obrača na glavo resno literaturo. Saj sam o njej tudi nima najboljšega mnenja. »Za resno literaturo velja, da naj bi bila vzvišena nad žanrskim leposlovjem,« je nekoč izjavil. »Znano je, da obravnava ideje, za razliko od kriminalk, ljubezenskih romanov, znanstvene fantastike, srhljivk. Pri tem pa izpade precej otopelo, kot da je sama sebi namen; črpa iz lastnih virov, lastnih vplivov; iz ideje, da ste morali prebirati klasike.« Saj res, kdo pa bere »šolske« klasike iz samega užitka? Welsh je že vedel, da imajo širše množice bralcev raje »down-to-earth« dogodke, orisane z življenjskimi besedami (kar seveda ne odobravajo akademski kritiki in njim podobni). K njim ne spadajo neki črno-beli nezemeljski junaki, temveč ljudje iz sosednje ulice, ravno tako nedodelani kot smo mi sami. Ko Rentonov (glavna oseba) prijatelj enega od njegovih manifestativnih govorov označi kot čisto nakladanje, se Renton mirno strinja: »Sej verjetn ma tud prav. Čeb me vprašu isto stvar prejšn teden, bmu verjeten naložu neki čist družga.« To niso ravno besede, ki bi jih lahko pripisali kakšnemu glavnemu junaku Vojne in mira ipd. čislanih klasikov. Prej nekaj, kar izjavljamo normalni ljudje vsak dan.

Ja, Trainspotting se lahko odločiš prebrati (knjiga vsekakor boljša od filma). Lahko se ob njem zamisliš, uživaš, se sprašuješ, citiraš. Lahko si knjigo kupiš (DZS, zbirka Prvinski nagon, 999 sit) in jo občuduješ na svoji nočni omarici vsak večer pred spanjem. Lahko postane tvoja biblija. Al pa tud ne.

Trainspotting

From the makers of
Shallow Grave

ANEKDOT NI NIKOLI DOVOLJ...

(pogovor z medijsko osebo)

piše: Ada Zupančič

(Sašo preverja moj diktafon in izusti:) Rečmo, da dela. Kaj pa če so baterije fuč? Na vsake tolik časa mal prečkerej, če se vrti, boš? (no, Saš, pa začnimo...)

Vsi vemo, da si močno zagret za film - se pravi snemanje in režijo! Kdaj pa te je film najbolj prevzel oz. kdaj si se začel z njim bolj resno ukvarjat?

Kot navihan mulec v osnovni šoli (Center) sem se nad filmom navdušil v 5. razredu, ko sem obiskoval tudi dramski krožek. Prvič me je »zadelo«, ko sem v neki reviji zasledil zelo zanimiv scenarij, ki me je blazno fasciniral. Takoj sem sklenil, da ga bom priredil in nato še posnel! Seveda moja slednja želja pri teh letih ni bila uslišana. Še vedno pa je (seveda) ostala ŽELJA.

Pot te je vodila... (vozi me vlak v daljave)

Na gimnazijo, seveda, kjer me je vzljubila takratna ravnateljica in mi dodelila to čast, da sem imel na oskrbi novo kvalitetno kamero.

Sicer pa si lahko kar misliš, kaj vse se je dogajalo po pouku. Ježešmarija, kakšne traparije smo zganjali. In tako se je iz vsega tega 'lumpanja' rodila slavna novomeška mati mama Manka in kasneje še trije 10-min. filmi, ki se sedaj nahajajo v arhivu Vašega kanala.

Tvoja največja želja je bila študirati na akademiji za gledališče, režijo, film in televizijo...

Iz jezika si mi vzela. Jaz sem bil že sredi gimnazijskih let trdno prepričan o svojem nadaljnjem študiju! Študiju na AGRFT, smer filmska režija!

A tvoja želja žal ni bila uresničena...

Tako je. Po maturi 91 sem delal sprejemne izpite na tej fakulteti, za filmsko režijo, seveda, in nisem bil sprejet. »Uteho« sem našel na FILO-faxu (filozofska fakulteta), smer: slavistika in primerjalno jezikoslovje, s tem da sem leta 92 spet poskusil srečo na AGRFT, tokrat na gledališki igri. Zopet so me zavrnili. Vendar tako slab pa spet nisem mogel biti, saj sem se obakrat prerinil v najožji krog izbiranja. Ampak, poslušaj, kaj se mi je zgodilo pred leti!...

(prisotni in prisebni? ...anekdota na vidiku...)

...nekega lepega dne sem dobil posebno obvestilo o tem, da na fakulteti AGRFT odpirajo zasebno šolo za filmske režiserje ter da so po pregledu dokumentacije ugotovili, da sem imel najbolje ocenjen scenarij in da me leta 91 niso sprejeli zato, ker jim je primanjkovalo prostora.

Hud udarec, kajne? Kako si to sprejel?

Pismo je bilo pravo presenečenje,

vzdušje-nastopil sem kot »mati«. Gostje so bili navdušeni, še posebej Boris Cavazza, ki me je tudi osebno pohvalil. Malce je zardel, ko sem mu priznal, da nisem opravil sprejemnih testov, ko je bil on predsednik komisije. Pa mi je na uho kot v opravičilo rekel: »saj bi te samo pokvarili!«

To nam lahko pove veliko tudi o sami fakulteti...

Mhm! Po pričevanju študentov te »ukrojijo po svoji meri«, imaš neko omejeno teorijo oz. gledanje na snemanje filmov in igranje.

Hotel si študirati filmsko režijo,

morebiti bi pa vsak najprej pomislil na to, da ti je bolj všeč igranje. Ko te človek tako gleda v vlogi mame Manke, je prepričan o tvojem talentu.

Veš, v režiji sem videl tisti čar, magijo, ki me je čisto prevzela. Filmska režija me je vedno bolj privlačila kot igranje. Čeprav rad priznam, da sem rad in redno zahajal v teatre in 3x tedensko v kino,

še ko sem bil študent. Tako da sem bil večkrat rajše bos in lačen, kakor da bi zamudil katerokoli predstavo ali koncert.

Pravi filmski odvisnež...

No... O tem bova še kakšno rekla. Dovolj mi, da nadaljujem s

ni kaj! Vendar, moraš razumeti, z zavrnitvijo sem bil že sprijaznjen. Ampak, to še ni vse. (Kaj, ljubi Sašo, nas še čaka?) Moram ti povedat še eno anekdoto! V okviru Unicefa smo imeli silvestrovanje, kjer sem poskrbel za prijetno

pripovedovanjem o svojih anekdotah... (pa smo spet tam).

Torej... AGRFT je bila za mano (za vedno) in jaz sem uspešno študiral »slovko«. Vedno pa sem ostal v kontaktu s filmu oz. sem se prikazal povsod tam, kjer se je kaj snemalo. Človek se mora malo prerinti zraven, če ne, ni nič! Tako sem se nekega dne znašel v vlogi pomočnika režiserja pri oddaji Poglej in zadeni, nato sem vodil oddajo Lastovke na Vaši kanalizaciji ter naredil uverturo v oddajo Atlantis in jo režiral tri leta. Vmes sem »skočil še k vojakom«, kasneje pa pisal samo še oddaje po naročilu (npr.: športniki invalidi za Sydney 2000), snemal reklame in videospote za DMP, Heleno Blagne, Naceta Junkarja, Alenko Godec, Ireno Vrčkovnik, Marjana Novino ter pel backvokale za Kingstone, Nušo Derendo ...

Vem, da si zaprisežen glasbenik. In še zelo uspešen. Kako uspešen pa si bil v »svojih« filmih oz. katere »si« posnel?

Posnel sem... mislim, da je to zvenelo preveč sebično. POSNELI SMO štiri »celovečerce«. Nered rečem, da je nek film MOJ. Celoten film je delo celotnega zakulisnega kolektiva, ni pa delo enega-režiserja. Ni ravno »fer«, da se film predstavi na način: Gladiator od Ridleya Scotta.

Najbolj me zanima, kaj se sploh dogaja z novo (še ne) pečeni filmom Na svoji Vesni?

S tem filmom se je meni uresničilo kar nekaj življenjskih želja. Mislim, da ni nič lepšega, kot zaigrati s slovensko divo igrarico Mileno Zupančič in mojim najljubšim Bondom - Rogerjem Moorom. Jaz sem takojmenovani samozvani največji James Bond fan. In ko so mi sporočili, da pride v Slovenijo... sem mislil umret. In potem, ko sem ga videl...sem mislil še enkrat umret, pa še petkrat in sem skoraj umrl... po treh dnevih druženja z njim, ki so bili gotovo najlepši dnevi mojega življenja prosil sem ga, če bi igral v filmu, ki ga je režiral Klemen Dvornik, jaz pa sem napisal scenarij. In je rekel: »But of course. That's why I'm here.«

seveda z angleškim naglasom. Tako smo že naslednji dan pričeli snemat brez scenarija.

Kako pa to, da filma še ni na spregled?

Hmm, s tem filmom smo imeli kopico nevšečnosti. Potem pa je prišlo do tega, da je film predolg (160 min.). Tako, sem sedaj v fazi skrajševanja. Film pa bo »na sporedu« nekje oktobra. Da pa boste na tekočem, si lahko vsi nestrpni ogledate spletno stran: www.nasvojevivesni.com in www.mama-manka.com.

(čokolade bo zdaj zdaj konec...)

Lahko bi rekli, da imaš »korenine« v novomeški gimnaziji. Ali imaš prav zaradi tega največ kontaktov z gimnazijci?

Saj veš, da rad pomagam otrokom, kolikor pač morem in želim jim pomagati. Lani smo z gimnazijci posneli dva kratka filma: Krst pri Krki in My religion, medtem ko ostale šole niso aktivne na filmskem področju. Do gimnazijcev sem nekako čustveno navezan, z veseljem delam z vami, ob tem se kaže veliko lepih rezultatov ravno pri vas. To pomeni, da ste samozavestni in predvsem angažirani. Tako bi si upal trditi, saj se je na začetku leta na mojo filmsko delavnico prijavilo kar 70 gimnazijcev.

Kaj trenutno počneš?

Že načrtujem 4 znanstveno-fantastične filme z naslovom Zgodbe za lahko noč, dolge 15 min., posnete do konca šolskega leta. Predvsem pa v prostem času pišem scenarije (*Tako jih ima v dobrem okoli 30*). Vsebina nikakor ni provokativna, nered tvegam.

Kako poteka pisanje scenarija?

Pisanje scenarija je kreativen proces, ko opisuješ neko osebo, ki je sploh ni, rodi se le v domišljiji. In potem, ko si v vlogi režiserja, jo resnično začutiš. Zelo nenavadno izbiram osebe, ki jim potem priredim neko zgodbo! Hodim po mestu s fotoaparatom in slikam mimoidoče. Imam že en kup albumov. (*Kaj pa, če ima Sašo prav tebe v svojem albumu?*)

Si že kdaj nameraval napisati knjigo?

(v smehu) Tudi o tem sem že razmišljal, a se zaenkrat v take podrobnosti ne bom spuščal.

Tudi sama sem bila zelo navdušena nad igrilstvom. Nato pa so mi povedali, da je omejitve na AGRFT izredno visoka. Da jih od 300 prijavljenih vzamejo le 12! Grozljivo!

Imaš prav in po pravici povedano, imaš pičel odstotek možnosti, da prideš gor. En letnik oz. ena generacija ima samo 12 študentov. Od teh sta samo 2 na oddelku za filmsko režijo. Očitno se sprašuješ zakaj! Slovenci smo »majhni« in resnično ne potrebujemo veliko režiserjev ali igralcev. Celo profesionalno izobraženi težko najdejo delo! Dobrih filmov je malo, prvi v vrsti pa so drugorazredni filmi, posneti pod taktirko amaterskih režiserjev.

Žal mi je dijakov, ki so nadarjeni in sposobni, ki pa se čutijo nesposobne ali pa jih je strah preizkusov posebne nadarjenosti. Večina se primerja s tabo, rekoč: »Joj prejoj, Sašo ni prišel gor, kako bom šele jaz!«

Najtežji je seveda test posebne nadarjenosti. Predstaviti moraš nekaj preučenih besedil in jih interpretirati, opraviti preizkus petje, plesa in tujih jezikov, najtežja pa je zadnja faza, ki bi jo lahko rekli faza vzdržljivosti. Sediš pred komisijo in z njimi kontaktiraš, medtem ko ti oni postavljajo nesmiselna in moralno nizkotna vprašanja. Tudi z žaljivkami niso skopi.

Za konec nam povej nekaj vzpodbudnih besed...

Tako ali drugače: NE OBUPAJTE, če prvokrat ne boste sprejeti, velika možnost je, da sploh ne boste-žal (Sašo, rekli smo nekaj vzpodbudnega), POSKUŠAJTE IN VZTRAJAJTE!

Moram pa priznati, da sem z mojo izobrazbo zelo zadovoljen in ugotovil sem, da je mogoče, sicer po bolj trnovih poteh, z več energije in volje, priti na isti cilj. Je pa tudi to res, da če bi imel še enkrat možnost izbiranja fakultete, bi se za takisto odločil.

ŠOLANJE V TUJINI

Piše: Tijana Kulašević

Kot vemo so šolski sistemi v tujini precej drugačni od našega. Ampak to tudi ni edina razlika, šola, šolske aktivnosti in pa tudi družabno življenje je dokaj drugačno. Ker je moja sestra takoj po končani osnovni soli odšla v tujino, sem se odločila da bi bilo najbolj o teh stvareh povprašati kar njo.

Za začetek nam povej, kako je potekalo tvoje dosedanje šolanje.

No ... Pri 14, takoj po končani osnovni šoli, sem se vpisala na mednarodno šolo na Nizozemskem. Ta je bila v Eindhovnu - ISSE (International Secondary School Eindhoven). Tam sem sledila dvoletnemu IGCSE (International General

Certificate of Secondary Education) programu. To je mednarodna varianta britanske GCSE kvalifikacije, po kateri lahko še naprej nadaljuješ šolanje ali pa se vpišeš na poklicno šolo.

Glede na to, da si povedala da si se že pri 14 odločila da odideš od doma na šolanje v tujino me zanima, kako si se navdušila nad tem? Kje si zvedela za šolanje ravno na Nizozemskem?

Prijatelji staršev so imeli že dva otroke, ki sta se šolala na Nizozemskem. Tako so mi starši predstavili to možnost šolanja. Ker sem vedela, da imam dober potencial sem se odločila da izkoristim to ponujeno priložnost. Vedela sem, da bi tudi v najslabšem primeru, če bi čutila premočno domotožje, lahko prišla nazaj domov in tako izgubila le eno šolsko leto, a pridobila veliko novih izkušenj, ki se ne ponujajo vsakomur.

Pa ti ni bilo niti malo nelagodno, ko si premišljevala da bos veliko časa od doma, sama v širnem svetu?

Ja, moja prva reakcija je bila, da pod nobenim pogojem še ne mislim zapustiti doma. Toda po nekajmesečnem premisleku sem spremenila svojo odločitev, ker sem se začela zavedati da bi to bila lahko bogata izkušnja ter da bi se mi potem bilo lažje vpisati na program mednarodne mature, ki sem si jo želela opravljati.

Da se ne bova preveč dolgo zadržali na Nizozemskem, bi te prosila da mi samo na kratko poveš, katere predmete si imela takrat v šoli?

Nekateri predmeti so obvezni, nekateri pa izbirni. Vsekakor moraš delati na koncu izpit iz vseh predmetov, ki jih obiskuješ (obvezni+izbirni). Za pridobitev certifikata moraš opravljati vsaj en predmet iz vsake od naslednjih kategorij: matematika, materni jezik, književnost, tuj jezik, družboslovna veda, naravoslovna veda ter še dva izbirna predmeta.

In potem, kaj je sledilo IGCSE-u?

Po pridobljenem certifikatu sem se odločila, da nadaljujem šolanje v Veliki Britaniji ter da si izberem mednarodno maturo - IB diplomu. Lahko bi se odločila za britanske A-Level, toda ker te ti omejijo le na 3-4 predmete, se mi je zdelo, da mi le-ti nudijo premalo širine znanja glede na to, da še vedno nisem vedela, kaj bi rada študirala. Pozanimala sem se o različnih šolah, ki ponujajo IB program, ter med najboljšimi izbrala St. Clare's International College v Oxfordu.

Se pravi, pristala si v Oxfordu? Kako je bilo tam, je bilo dosti drugače kot na Nizozemskem?

Za začetek je bila razlika že v tem, da je St. Clare's boarding school. To pomeni, da šola poskrbi za prehrano dijakov ter jih nastani v svojih hišah, ki so podobne internatu. Na srečo je to bila mednarodna šola, tako da mi ni bilo treba nositi uniforme. Pouk se nam je začel ob 9.00 in je ponavadi trajal do 16.30 ali celo do 17.30, s

Anja Krese

POSLEDNJI DEŽ

MARITZI GALLAZ,

ki mi je pokazala, kako lepo je lahko življenje, če se imaš rad. In da ne smeš nikoli obupati, ker cilj dosežeš in si ga vreden le, če dovolj vztrajaš in delaš zanj.

Hvala ji za tisti kratki dve leti, ki ju je preživela z mano in mi dala točno tisto, kar sem potrebovala.

Zaslišal se je šum in dolge zelene zavese so se umaknile. V blede sobo je posijalo sonce, polno topline, in me mehko pobožalo po licih. Bila je sestra Marta.

"Dobro jutro, dekleta! Zunaj je še en topel in nasmejan dan, ki pa ga boste morale vseeno preživeti z mano," je dejal njen krhek glas, ki nam je vedno polepšal dan, pa naj smo se počutile še tako brezupno. Prisedla je k meni in me prijazno pogledala, njene bele mehke roke so me pobožale po licih.

"Kako kaj, Tanja? Si spet slabe volje, zunaj pa tako lep dan?"

"Pa kaj mi bo lep dan, ko pa sem ujeta med te štiri bele stene, priklopljena na cevke in poleg tega še popolnoma sama."

"Spet te tvoje fantazije," je dejala.

"Počasi se boš morala prenehati smiliti sama sebi in si pomagati, da

boš lahko čimprej prišla ven. In da ti je dolgčas v moji družbi, to je pa res spodbuda zame!"

Seveda mi ni bilo dolgčas v njeni družbi. Bila je edina oseba v zadnjih časih, ki me ni obsojala in mi znala prisluhniti in predvsem polepšati dan. Bila je kakor angel, ki je skrbel, da se mi ne bi kaj zgodilo. Ob njej sem imela občutek, da sem tudi jaz nekaj posebnega in da ji ni vseeno zame. Vsako jutro je takole prišla k meni, no, ne samo k meni, k vsem dekletom. Bilo nas je pet in vse smo trpele za boleznijo - anoreksijo. A pogovarjala se je le z mano. Vedno je imela veliko dela, tako da ni mogla ostati dolgo časa. Tudi danes se je v bolnišnici kar trlo ljudi in videti je bila nekoliko nervozna, saj je šele prišla v službo, zato ni hotela narediti preveč napak. Bila mi je pravzaprav zelo podobna in mogoče sem se ji prav zato tako lahko zaupala. Še nekaj časa je postala pri meni, potem pa je odvihrala, a obljubila mi je, da se kaj kmalu vrne in potem se bova odpravili na najino "hospitalluro", kakor sva radi rekli najinim sprehodom po bolnici. Pravzaprav ni bil ravno sprehod, saj me je morala voziti v vozičku,

toda sedaj me to ni več motilo in ni me bilo sram iti med ljudi takšna, kakršna sem.

Čas tukaj je mineval neznansko počasi. Dekleta, ki so bila z mano v sobi, se niso pogovarjala z menoj; raje so se držala vsaka zase. V takih trenutkih sem najraje brala revije, ki mi jih je prinesla mami ob vsakem obisku. Obiskala me je vsak dan in me hvalila, da sem napredovala. Vedno znova je ponavljala, da komaj čaka dan, ko bom prišla domov in bo vse po starem. Toda tega dne sem se pošteno bala. Seveda sem si močno želela ven iz tega zapora, vedela pa sem, da bova doma z mami prvič sami, odkar imam to neizogibno bolezen. Bala sem se, ker nisem hotela, da bi se mi mami preveč posvečala in mi bila stalno za petami, pa čeprav sem vedela, da je bolje zame, če bo res tako. A ta skrb bo najbrž še večja, saj sta moja starša ločena in tako vso svojo energijo posveča meni. Prav tako pa se nisem imela doma s kom pogovarjati. Bolezen mi je vzela vse, kar je bilo nekoč lepega okoli mene. Vključno z vsemi prijatelji.

- 3 -

In eden oziroma ena je bila še kako pomembna. Končno so se odprla vrata in v sobo je pokukal bled obražček. Bila je Marta.

"No, si pripravljen, ti nergavček mali?" Njenega prihoda sem se razveselila bolj kot kdaj koli prej.

»Končno,« sem dejala nejevoljno, saj nisem želela, da bi opazila mojo obupanost zaradi dolgočasje. Kar nekako žalostno me je pogledala.

»Pa sem mislila, da se me boš vsaj ti razveselila.« Da se slučajno ne bi počutila slabo, sem ji namenila majhen nasmešek.

»O, ti nergavček,« je še dodala in že sva se odpeljali.

»Kam pa želi vaša visokost danes?«

»Na teraso!« sem hitro odvrnila. Naša bolnišnica je imela namreč prečudovito teraso, če je terasa v bolnici sploh lahko čudovita.

To je bilo edino mesto tukaj, kjer sem se zares lahko sprostila. Rada sem opazovala ljudi, ki so hoteli iz enega poslopja v drugo, in prišli so trenutki, ko sem si zaželela, da bi lahko preprosto vstala in se pomešala mednje. Toda prav tako sem rada sedela tukaj z Marto, z njo se sploh nisem počutila kot bolnik v bolnišnici. Najini klepeti so me spominjali predvsem na klepete z mojo prijateljico Lili.

"Sedaj pa le začni," je moje misli prekinila Marta. Zmenili sva se namreč, da ji bom zaupala svojo zgodbo in to, kako sem se znašla tukaj.

"Vse se je začelo pred tremi leti poleti. Bil je čisto navaden počitniški dan. Ravno sem gledala mojo najljubšo limonado, ko je zazvonil telefon. "Halo, Tanja, a greš ven?" Bila je Sara, moja najboljša prijateljica, prav tako kot Lili. Vsak večer sva se odpravili ven. A ne na zabave, kakršne obožujejo vsi drugi najstniki, midve sva bili bolj zadovoljni s preprostejšimi in mirnejšimi ter varnimi stvarmi. Največkrat sva se podali kar pred blok in se usedli na stare klope. Tam se je ponavadi zbrala stara klapa ljudi in skupaj smo pasli dolgočas. Pa sploh ni bilo

tako zanič. Po svoje je bilo še kar zanimivo. Enako je bilo tudi danes. Ko sva tako sedeli na klopcah, so počasi začeli prihajati še najini prijatelji. Prišla je tudi Lili, a z njo je bilo še neko dekle, ki je nisem še nikoli videla.

"Halo, stare! To je Irena. Spoznala sem jo na morju in ne bosta verjeli. Tam je nastopala s svojo baletno grupo in vse skupaj mi je bilo tako všeč, da sem se še sama odločila plesati balet!"

Vse skupaj mi je zelo smrdelo. Jaz plešem balet že tri leta in ker mi je tako všeč, sem večkrat skušala prepričati Lili, da bi začela, in tako bi lahko plesali skupaj, a se mi je vedno upirala in govorila, da je to ne zanima. Sedaj pa se je kar naenkrat odločila. Poleg tega pa sploh ne pozna Irene. In tudi ta Irena se mi je zdela čudna. Bila jo je sama kost in koža, ni se pogovarjala z nami in vsakič, ko je kdo omenil kar koli v zvezi z debelostjo, ga je prav grdo pogledala. Ne, res mi ni bila všeč; vse prej, samo to ne.

- 4 -

A nisem želela reči ničesar. Tudi Sara je bila raje tiho saj je Lili zelo slabega potrpljenja in Sara je vedela, da bi ji Lili močno zamerila, če bi kaj rekla.

Tega pa nisva želeli ne jaz ne Sara. Pozabili sva na presenečenje in se sproščeno, kot da naju nič ne moti, pogovarjali naprej. Tudi ta večer je največ gobecpljal Tine iz sosednjega bloka. Saj je bil kar simpatičen, a je imel neznanske težave z dekleti. Z nami je še kar sproščeno govoril, saj smo bili že

dolga leta prijatelji. Če je srečal kakšno novo simpatično deklico, pa se mu je jezik ustavil in nikakor mu je ni uspelo zapeljati. Potem pa nas je takole ob večerih zabaval s svojimi prigodami. Mislim, da je bil enkrat primerek, tisti namreč, ki ga močno daje puberteta. Minil je večer, poln smeha, in odpraviti smo se morali domov spat. Preden sem odšla, sem poklicala Lili k sebi in ji dejala:

"Pa kaj ti je, da si se kar naenkrat odločila za balet? In poleg tega tiste Irene sploh ne poznaš! Poglej samo, kakšna je; saj je nič ni!" Lili me je grdo pogledala in vedela sem, da sem ga polomila. Nisem še povedala do konca, pa je že vzklopela:

"In kdo si ti, da mi očitaš moje odločitve? Očitno nisi ta, za kogar si se predstavljala, ti že nisi moja prijateljica. Sicer pa mi niti ne boš manjkala, saj sem spoznala zadosti prijateljev, s katerimi bom tudi plesala! In kdo navsezadnje si, da lahko človeku očitaš njegov izgled?! Sebe poglej!" Obrnila se je in se skupaj z Ireno izgubila v temi. Hotela sem jokati, pa nisem mogla. Čeprav mi je bilo hudo, ker sem se prvič sprla z Lili, pa sem globoko v sebi čutila, da je nekaj močno narobe in da sem storila prav. Najbolj pa me je prizadelo, ko mi je rekla, da sem grda. To mi je rekel že marsikdo, a nikoli moja najboljša prijateljica. Ona je bila vedno tista, ki me je po očitkih tolažila in spodbujala, nikoli pa ni stopila na stran zasmehovalcev. Zato torej sem se počutila slabo kot še nikoli poprej.

Naslednje jutro je deževalo. Ker nisem imela kaj početi, sem

poklicala Lili, da bi prišla k meni ali da bi šli na sprehod. Dež naju sploh ni motil. Nasprotno! Prav uživali sva med hojo v dežju in najraje sva se sprehajali, ko je deževalo. Mnogi so naju imeli za nori, ampak midve nisva nikoli dosti dali na mnenje drugih.

Oglasila se je njena mama in dejala, da se Lili noče pogovarjati z menoj. Bila sem že vsa obupana, ko je zazvonil telefon.

"Halo, a imaš mogoče še tisti stari dres? Rabim ga, ker mi mama noče kupiti novega, saj pravi, da bom balet pustila tako hitro kot vse druge dejavnosti doslej, zato je škoda denarja, ki pa ga imamo že sedaj premalo," je razlagala Lili, kakor da se ni nič zgodilo. Bila sem presrečna, ker je pozabila na vse, in mislila sem, da mi je odpustila, zato sem z veseljem odvrnila:

"Seveda ga imam še in ja, lahko ti ga dam. Torej si se zares odločila, kaj?"

- 5 -

"Ja, bolje, da mi sedaj ne boš več držala pridige, ker sem jo slišala že od mame."

"Ne bom," sem se zasmejala. Bila sem presrečna, da sem dobila Lili nazaj in sem pozabila celo na to, da mi je rekla, da sem grda.

"Hej! Kaj pa sprehod?" sem zakričala v slušalko. A nisem imela sreče. Lili je odložila. Čeprav sem bila razočarana, ker ne bo nič od sprehoda, pa sem bila tudi trdno prepričana, da bo sedaj vse po starem, a še zdaleč ni bilo več tako. Lili se je vse manj pogovarjala z mano in s Saro. Videla sem jo le še na hodnikih in vedno je bila v družbi Irene ter njenih pajdašev.

Močno sem pogrešala njo in najine pogovore. Prav radovedna sem bila, kako ji gre. Opazila sem, da se obnaša veliko bolj "baletno" in da je spremenila svoj stil oblačenja. Včasih je nosila same oprijete obleke, saj je imela tako postavo, da smo ji vsa dekleta na šoli zavidala in so se vsi fantje lepili nanjo. Sedaj pa je začela nositi ohlapna oblačila, a tudi v njih je bila še vedno privlačna. Odločila sem se, da novopečeno baletko obiščem na domu in jo povprašam, kako se kaj ima.

Pozvonila sem. Vrata je odprla mama in me povabila naprej.

"Tebe pa že dolgo ni bilo pri nas, kaj? Ah, ja, hvala za tisti dres, ki si ga dala Liliki. Res sem mislila, da ne bo dolgo zdržala pri tako resnem plesu, kot je balet, a sem se očitno motila."

"Niste edini. Tudi mene je zelo presenetila s svojo izbiro, a kaj moremo, tudi taki ljudje obstajajo," sem ji smehljaje odgovorila.

V tem času je iz sobe že prišla Lili, zelo nejevoljna. Njeni lasje so bili razmršeni, ličila pa ... no, saj jih sploh ni imela. Čudno, kako drugačna je bila brez ličil. Sicer pa sem že od nekaj trdila, da ličila ne naredijo človeka. Prav prezirala sem jih. No ja, vse dokler jih tudi sama nisem potrebovala. Sicer pa se mi je še vedno zdelo smešno, kadar sem videla kakšno dekle, ki je na sebi nosilo na tone ličil, ki jih navsezadnje sploh ni potrebovalo. In če potem samo pomislim, da gre taka na zmenek! Halo! Saj fantu ostane cel njen obraz na roki, ko se je dotakne. No, ampak Lilii ličila sploh niso bila potrebna. Nosila jih je samo zato, ker je tako hotela

tista zmedena Irena. Prav videlo se ji je, da je spala.

"Kaj pa ti tukaj?" je zdolgočaseno vprašala.

"Malo sem te prišla pogledat, ker se že dolgo nisva videli, na hodniku pa tudi nič ne pozdravljaš ..."

"Učit se moram, ampak naj ti bo!" je rekla in me odpeljala v sobo. "No, kaj bi rada vedela?"

"Nič, samo zanima me, kako ti gre v šoli pa pri baletu," sam se spotikala ob besede. Imela sem prav čuden občutek. Vedno me je z veseljem sprejela in se potem mami izgovarjala, da se zaradi mene ni mogla učiti. Tako pa je vedno odnesla poceni skozi. Danes pa je bila drugačna.

- 6 -

"V šoli dobro, pri baletu pa tudi dobro," je na kratko in jezikavo odvrnila.

"Prinesla sem ti kos riževega narastka!"

Rižev narastek je bila njena najljubša sladica, ki jo je spravila vase, pa četudi bi bila prej pojedela slona. Res so se ji oči nekoliko zasvetile, a ga ni želela. Sedaj pa me je postalo strah. Najprej taka odrezavost, sedaj pa še narastka noče!

"Sedaj pa raje kar pojdi! Učiti se moram!"

Bila sem začudena, prestrašena in jezna hkrati. Začutila sem, da je z Lili nekaj hudo narobe. Poleg tega je bil ves moj trud zaman. Navsezadnje se nisem prav velikokrat odločila peči peciva. Kaj šele kaj drugega! To mi pač ni bilo v veselje. Ampak to je bilo nadvse težko dopovedati mami, ki je bila še vedno nekako v časih svoje

mladosti. Tako je ponavadi kar ona spekla narastke in druga peciva. Tokrat pa sem se želela potruditi jaz in sem tudi se; pa imam zahvalo! Toda bolj kot jeza me je naširala skrb za Lili. Bila je čisto spremenjena.

Naslednji dan je bila sobota. S Saro sva se, kot ponavadi, odpravili v mesto po nakupih. Prav odvisna sem že bila od tega mesta. Malo je bila razočarana tudi mami, ker se nisem več sprehajala in nakupovala oblek z njo. A kaj sem mogla, ko pa je imela na vsak kos oblačila, ki mi je bil všeč, svojo pripombo. In tako sem šla pač rajši s Saro.

Ko sva takole hodili po mestu, sva na stebru za reklame opazili plakat, na katerem je pisalo: "Jutri, v kulturnem centru, baletna skupina Laurion, ob devetih zvečer. Pridite! Vstopnine ni!"

Ker sem vedela, da jo to skupina, v kateri pleše Lili, sem brž prosila Saro in odločili sva se, da jo greva gledat.

Bilo je osem zvečer. S Saro sva se odpravili proti mestu.

"Kako smo pa danes lepi," sem jo zbadala, ker je oblekla najlepšo toaleta, kar sem jih kdaj videla, in priznam, da sem ji močno zavidala. Ta toaleta je bila točno tista, ki sva jo dan poprej gledali v izložbi, pa je Sara nekaj tarnala, da nima dovolj denarja zanjo. Res je bila prečudovita. Dolga, siva in na dnu rahlo zaokrožena. Pa da sploh ne govorim o dekolteju! Saj! Ona je že lahko imela tako globok dekolte, ko je pa imela kaj pokazati. Kaj pa jaz, uboga revica, ki sem bila kakor deska iz sosedove drvarnice! Tudi jaz sem se lepo uredila in bila sem

všeč celo sama sebi, kar ni bil pogost občutek. Ampak Sara je bila še vedno lepša od mene! In dosti sem imela tega! Tudi sama sem si želela, da bi kdaj pa kdaj kakšen fant požvižgal za mano. Pa pravijo, da smo suhice lahko srečne. Jok brate, odpade!

V dvorani sva poiskali proste sedeže in obe sva bili precej nestrpni. Ko se je dvorana popolnoma napolnila, se je predstava začela. Bilo je čudovito, a nikjer nisem mogla najti Lili. Dozdevalo se mi je, da mogoče ne pleše v tej predstavi, saj je šele začela z baletom in vlogi še ni dorasla. Vseeno sem se prepustila užitku. Predstava je bila zelo lepa.

- 7 -

Vsi koraki, linije in piruete so bili čisto izvedeni. Pa kako lepe drese so imeli. Res je bilo nepozabno in nikakor ne morem razumeti tistih, ki pravijo, da je balet dolgočasen. Pa sploh ni! Balet ti prinese nek notranji mir, ki ga je z besedami zelo težko opisati. No ja, je pa res, da smo si ljudje različni in navsezadnje nas le to dela tako zanimive in posebne. Na koncu me je čakalo najslabše presenečenje do zdaj. Ko so se vsi nastopajoči posamezno priklonili občinstvu, sam prepoznala Lili. Bila je tako suha kakor vse druge plesalke. Njeno nekoč lepo grajeno telo je sedaj krasila le še koščena podoba. Mislim, da je bila njena koža tam samo za oporo, saj bi se drugače vse kosti razblinile po prostoru. Bilo je tako grozno in šele sedaj sem spoznala, zakaj je v zadnjem času nosila tako ohlapna oblačila. V trenutku, ko bi morala

navdušeno ploskati, sem se sesula in po licu mi je zdrsnila grenka solza.

Težko bi našli grenivko na celem svetu, ki bi imela bolj grenak sok kot tista solza.

"Čudovita predstava, enkratno, krasno, nepozabno ..." se je slišalo ob koncu, ko smo že stali zunaj. Tudi Sara je nekaj momljala, jaz pa sem se brez besed napotila proti domu. Sara očitno še opazila ni, da me ni, ker je ni bilo za mano. Vendar pa sem slišala sopeče korake, ki so brzeli proti meni.

"Ej, ti, počakaj no!" Bila je Lili.

"Halo, stara! Kako pa, da si prišla na nastop? Nič mi nisi povedala. Hvala, ej, stara, ampak na koncu se ponavadi ploska. Kaj ti mogoče ni bilo všeč?"

"Ja, saj mi je bilo všeč, ne vem, zakaj nisem ploskala; najbrž me je tako zelo prevzelo." Očitno sem kar dobro odgovorila, saj sem videla nasmešek na njenih ustih in potem je brbljala naprej kakor navita.

Tisto noč nisem mogla zaspiti. Še danes ne vem zakaj, a res sem nekje globoko v sebi čutila, da je z Lili nekaj hudo narobe. Hotela sem se obrniti na nekoga in se mu izpovedati, a to je bila ponavadi prav Lili. Pogrešala sem trenutke, ko je vsa razigrana pritekla do mene in načela novepečene novice. Tudi tisti ljudje, ki so trdili, da je obrekovanje grda razvada, so vedno podlegli njenim besedam. Ona je bila tista, ki je vedno vedela, kaj se vročega dogaja na šoli. Včasih pa se je tudi močno razgovorila o kakšni precej resni zadevi, iz katere se ni bilo šaliti. Še se spomnim najinega pogovora pred enim mesecem. Ravno sva v

McDonaldsu jedli happy meal, ko je vstopil prečudovit fant. Lili se je takoj obznila in vedela sem, kaj bo sledilo. Seveda, kaj pa bi človek še lahko pričakoval od nje. Že v naslednjem trenutku se je kakor vrtavka spotikala okoli njega in čez dve minuti je bila nazaj. Imela je tako njegovo telefonsko kot tudi celotno zgodovino v svoji glavi. Včasih sem se rada pošalila, da bi morala tudi za šolske stvari tako natrenirati svoj spomin, a sem vedela, da mi to ne bo uspelo. Sicer pa tudi sama nisem nek pametnjakovič, tako, da me njena trapavost ni motila. V glavnem:

- 8 -

zopet je prisledla in mi začela govoriti o njem, nato pa sva na splošno začeli govoriti o zvezah. Ona je bila zelo nestanovitna, saj je fante menjala kot copate. To si je lahko privoščila, ko je pa tako dobro izgledala. Včasih me je bilo celo sram iti z njo v javnost, ker ob njej nisem imela možnosti, da bi se en sam tip ozrl za mano. In v takih trenutkih sem jo zares sovražila. Toda če bi mi kdo dal priložnost, da bi zamenjala mesto z njo, tega ne bi storila. Kajti imela sem občutek, da so bili fantje z njo zgolj samo zaradi videza. Jaz pa tega nisem želela. Hotela sem tisto pravo, iskreno ljubezen, a sem bila iz dneva v dan bolj prepričana, da te ljubezni nikoli ne bo. Sicer pa sva bili taki prijateljici, kakršni sta prava redkost. Tisti dan mi je ostal v spominu, kot bi se bilo zgodilo včeraj. To je bil tudi najin zadnji pogovor; mislim tak, običajen.

Potem je odšla na morje, ostalo pa je že znano.

Veke so počasi postajale težke in kmalu sem utonila v globok spanec.

Šola se je počasi bližala koncu. Še en teden, pa bo za mano prvi letnik gimnazije. Če zdaj pomislim, se mi zdi, da sploh ni bilo tako hudo, kot sem si predstavljala. Skozi sem prišla brez opomina, kar je nekoliko pohvalno. Bila sem prav dobra, in ta uspeh sem si pošteno zaslužila. Celo leto sem sodelovala, redno sem imela domačo nalogo, a še najboljše je bilo, da sem bila še vedno fazanka. Saj vem, mnogi so se mi smejali zaradi tega, jaz pa sem bila prav ponosna sama nase. Drugim je bilo samo žal, da niso bili na mojem mestu, pa so me takole zbadali. Pa si njihovih zbadljivk nisem vzela k srcu.

Ravnokar sem se odpravljala domov, ko je za mano pritekla Sara.

"Si slišala, kaj se je zgodilo?" je dejala zelo prestrašeno in malo je manjkalo, da se ne bi zjokala.

"Kaj?"

"Lilikina mama je zjutraj na poti v službo doživela prometno nesrečo. Nek norec se je zaletel vanjo in sedaj je v bolnišnici v Ljubljani." Vedela sem, da mora biti zelo hudo, če je v Ljubljani.

"Pa Lili ve?"

"Ja. Saj je že v Ljubljani, ampak tam ne bo ostala prav dolgo, ker obiski niso dovoljeni."

Obe sva se pogreznili v molk. Čeprav je bila Lili zadnje čase do naju s Saro nekoliko hladna, sva ji v trenutku vse odpustili. V tistem trenutku bi storili čisto vse, da bi lahko zavrteli čas nazaj. Zavedali

sva se, da bo z mamu vse v redu, ker je zelo močna oseba, a naju je bolj skrbela Lili. Bila je zelo navezana na mamu in čeprav je bila do nje tudi nekoliko uporniška, jo je imela raje kot kogar koli.

Ko sem pritekla domov, je bila v solzah tudi moja mama. Z Lilino mamu sta bili namreč dolgoletni prijateljici.

"Pa kaj jo je moralo še to doleteti! Najprej ločitev, pa boj za skrbništvo, pa očetova bolezen in mamina smrt, zdaj pa še njena nesreča," je hlipala. Tudi mene so brčkone zajele solze in mami me je močno stisnila k sebi.

- 9 -

V tistem trenutku sva obe vedeli, kaj je potrebno storiti. In res, čez dva dni je Lili prišla z vso svojo kramo k nam.

Nastanila se je v moji sobi. Sprva je bila še nekoliko sramežljiva, a ko je bilo gotovo, da bo z njeno mamu vse v redu, je zopet postajala dobra, stara in razigrana Lili. Kar pa je bilo najlepše; najino prijateljstvo je ponovno oživljalo. Vsak večer sva takole posedali v sobi in gledali limonade, potem pa sva se pozno v noč pogovarjali o vsem mogočem. Opazila pa sem, da se ni hrane niti dotaknila. Pri kosilu se je vedno izgovarjala, da je jedla v šoli, a to ni držalo. Mami ji je verjela in je ni hotela oštevati, ker je menila, da je preživela že preveč hudega. Tako sem bila edina, ki sem opazila, da je Lilike iz dneva v dan vse manj. Kmalu pa sem se odločila, da jo vprašam, zakaj nič ne je. Sprva ni hotela odgovoriti,

nekega večera pa je vsa iz sebe pritekla v sobo.

"Tanja, pomagaj," je dejala in se zgrudila ob mojih nogah.

"Ne morem več!"

"Kaj pa je Lili?"

"Ne morem več plesati. Učiteljica nas, dekleta, sili, da ne jemo. Vse smo čisto sestradane in potem se na treningih ne odrežemo tako, kot bi se morale, ona pa pravi, da je vse to samo zaradi naše prekomerne teže!" Takole je hlipala pred mojimi nogami in moji sumi so bili potrjeni. Prepričala sem jo, da bova poiskali pomoč, in obljubila mi je, da ne bo več odšla k tisti ženski. Ne morem si sploh predstavljati, da učiteljica govori o neki prekomerni teži, ko pa Liline skoraj nič ni.

Takoj naslednji dan sva odšli k zdravniku. Moji mami nisva ničesar povedali, ker se je Lili bala, da bi potem izvedela tudi njena. Tega pa si je najmanj želela, saj je imela njena mama že toliko svojih težav. To je bila moja prva napaka, ki sem jo storila. Problem sem zamolčala mami, ker sem bila prepričana, da bom sama kos nalogi, kar pa je vse prej kot resnica. Je že res, da sva obiskali zdravnika, ampak takrat še nisem vedela, da bo prav tako pomembna podpora tudi doma in da nisem tako vpliven človek, da bi verjela prav meni.

Zdravnik naju je sprejel in obljubil diskretnost, čeprav se s tem ni povsem strinjal. Že od nekdaj nisem marala zdravnikov, zato so se mi tresla kolena kot za stavo. Kar nekako težko sem se priklenila stol. Imela sem občutek, da sem jaz prišla po pomoč in ne Lili. Ona pa je bila tako zelo sproščena. Seveda, vedno je dajala tak vtis.

Vem pa, da je globoko v sebi trpela desetkrat bolj kot jaz.

"No, dekleti, kako? Kaj vaju je prineslo k meni?"

Hotela sem se pogrezniti v zemljo, ampak morala sem pomagati Lili. Govorila sem jaz, ker me je Lili že poprej tako prosila. Zdravniku se je na obrazu videlo, da se ne strinja z najino odločitvijo, a vesel je bil, da sva poiskali pomoč, preden bi bilo prepozno. Že takrat sem imela občutek, kot da mi hoče povedati, da sami ne bova zmogli, a tega nisem hotela spregledati.

- 10 -

Dal nama je navodila o prehrani in o vseh drugih stvareh, ki jih je bilo potrebno upoštevati. Lili namreč še ni bila popolnoma sestradana, zato ji ni bila potrebna hospitalizacija. Veseli sva odšli domov, misleč, da sva rešili problem. Res sva bili o tam prepričani. Pa saj ne rečem; delali sva vse, kar je zdravnik predpisal. Lili je počasi prihajala k sebi. Jedla je vse po vrsti. Zaživela je tako novo prehrabeno življenje kot tudi duhovno. Bila je ponosna nase in na to, kar je dosegla. Popolnoma je pozabila na svoje tako imenovane prijatelje, ki ji je imela v Laurionu, a ni pozabila na balet. Vsem ljudem je hotela pokazati, da je lahko popolna plesalka tudi taka, kakršna je v resnici. In to ji je kar presneto dobro uspevalo. Pobrala je toliko priznanj z najrazličnejših uglednih tekmovanj in kmalu jih je imela več kot jaz. Moram priznati, da sem bila ponosna nanjo, včasih pa tudi nekoliko ljubosumna. Ko sem včasih pozno v noč razmišljala,

sem bila prav začudena in vesela hkrati, da mi je Lili zaupala, kaj se dogaja pri baletu. Prav tako pa je tudi vedela, da je presuha in da mora ukrepati. V knjigah namreč piše, da taka dekleta pogosto zamolčijo in zanikajo svojo težavo, posledica svojeglavosti pa je lahko tudi smrt. Sicer redkokdaj, a vseeno je možna. Niti pomisliti nisem hotela, kaj bi se zgodilo, če bi bilo res tako. Ja, pa še nekako ponosna sem bila sama nase, ker sem pomagala Lili in nobeden ni nič vedel o tem. Sedaj sem bila lahko samo še vesela, da je z njo vse v redu.

Njena mama je bila še vedno v bolnišnici, saj je bilo okrevanje dolgotrajno in boleče. Ravno tisti dan smo se moja mami, Lili in jaz odpravljale v bolnišnico v Ljubljano. Tega dneva ne bom nikoli pozabila. Bil je srečen dan za Lili in kasneje nesrečen za vse nas. Zakaj?

Prvo snidenje po mesecu dni je bilo nadvse ganljivo. Mama in hči sta si segli v objem, srečni bolj kot kdaj koli poprej. Objem se je nato razvil v dolgotrajen pogovor, ki ga še tri ure ni bilo konec. Pogovarjale smo se o vsem mogočem in si celo izmenjale vse mogoče čenče. Slovo je bilo izredno težko. Videle se bomo šele čez mesec dni, saj se pogosteje ne moremo voziti sem. Z mamo sva odšli malo prej in pustili Lili z mamo, da bi se poslovili v miru. Mama je že odšla po avto, jaz pa sem čakala Lili. Ta je čez nekaj minutk pritekla ven in mi planila v objem.

"Hvala," je zajecjajala.

"Hvala, ker nisi povedala mami za vse tisto, kar se mi je zgodilo." Takrat sem bila popolnoma

prepričana v svoj prav in tudi o tem, da je njena anoreksija za nami. Zame je postala najboljši človek, kar jih je in predvsem najboljša prijateljica na svetu. Kaj bi danes dala, da bi bilo res tako.

Lep del dneva je bil mimo in nobena od naju ni slutila, kaj se bo zgodilo. Mami je rekla, da gremo še malo po nakupih. Vsaka je odšla v svojo smer. Lili je bila povsem brezskrbna in kmalu se je zgodilo. Usodno srečanje.

- 11 -

"Živjo! Ja Lili, kaj pa ti tukaj!?" To je bil glas Irene, dekleta, ki je nekoč plesalo z Lili. Ravno to leto se je vpisala v baletno šolo v Ljubljani. Kasneje sem izvedela, da je sprva niso hoteli sprejeti zaradi podhranjenosti.

"Zdravo," je odvrnila Lili in začela pogovor. Irena ji je dejala, kako super se ima in kako žal ji je lahko, ker ni ostala pri Tamari - prejšnji učiteljici baleta, saj jo je prav ona spravila sem.

"Ti pa si mislila, da se boš zaradi malo manj hrane izstradala. Pa se poglej sedaj! Debela, pa še nikakršna baletka povrh!" Lili je bila tiho, počasi se je obrnila in odšla proč. Za seboj je slišala le še posmeh, ki ji je razjedal drobce duše. Vem, da je hotela vztrajati na doseženi poti, a če Lili česa ni prenesla, je bila to posmehljivost in strm padec. Vedno je imela tekmovalen duh v sebi, vedno je hotela biti na vrhu in vedno je imela željo po dokazovanju same sebe. Ta dogodek je dosegel tisto, kar je bilo za Lili še kako pomembno. Izgubila je občutek, da je dosegla,

kar je želela. Če bi mene vprašali, bi vam povedala, da je ona že zdavnaj dokazala, kako je kakršno koli dekletko lahko dobra baletka. A ona je bila to že pozabila. Sedaj je imela pred seboj nov cilj, in sicer postati zopet taka kot Irena in ji dokazati, da lahko, lahko, če hoče! Do avta je prišla čisto poklapana. Nisem vedela, kaj se je zgodilo, saj mi je nekaj šepetala o Ireni v avtu, pa sem ji rekla, naj bo že enkrat tiho, ker bo mama kaj preveč slišala. Tako sem sčasoma pozabila na vse skupaj. Doma naju je mama presenetila s pico in še eno veselo novico je imela za naju. Dejala je, da bomo odšle poleti na morje v Portorož. Od veselja tisto noč nisem mogla zaspati. Z Lili sva se zopet zapletli v pogovor in povedala mi je o srečanju z Ireno. Jaz trapa pa sem bila tako zaslepljena z morjem, da je nisem niti poslušala in sem ji rekla samo, naj se ne sekira zaradi tiste trape. Takrat mi še na misel ni prišlo, kaj roji po njeni glavi.

Morje je prišlo kar samo od sebe. To so bile moje najlepše počitnice doslej. Mama je sicer pogrešala prijateljico, ki je še vedno ležala v bolnišnici, a si je kmalu našla drugo žrtev za neskončne klepete.

Midve z Lili pa sva se pozno v noč sprehajali po plaži. Spoznala sem celo nekega domačina; Tadej mu je bilo ime. Bil je najprijaznejši fant, ker sem jih kdaj videla. Mislim, da sva se kar dobro ujela in celo všeč mi je bilo, da je bila Lili ljubosumna name, ker ona ni imela nikogar. A kaj sem mogla, enkrat je moral priti čas tudi zame. S Tadejem sva po cele dneve preždeli skupaj. Takrat sem bila prepričana, da je on prava

ljubezen, ki sem jo tako dolgo čakala. A kaj, bil je le bežna poletna romanca, ki bo kmalu zbledela iz spomiņa. A dal mi je več, kot sem hotela. Pokazal mi je, da sem tudi jaz posebna in nekomu zelo potrebna. Za to sem mu izredno hvaležna.

Lili se je zopet zaprla vase, kar mi ni bilo prav. Zdelo se mi je prav nesramno, da se ni pogovarjala z mano. Če je kdo res pravi prijatelj, njegova naloga ni samo, da se hvali

pred tabo, ampak da se hvali s tabo vred, če me razumete.

- 12 -

Povedala sem ji svoje in kaj kmalu se je spametovala. Spet je bilo vse po starem. Opazila sem, da Lili zopet bolj malo je, a sem si zatiskala oči in se prepričevala, da gre le za kakšno poletno shujševalno kuro. Poleg tega pa se nisem hotela ponovno prerekati z njo, kajti bila je zelo občutljiv človek, ki ni prenesel veliko kritik. Tako je poletje počasi minevalo in kar težko mi je bilo, ko sem morala zapustiti Tadeja. Tudi on je bil žalosten, zato sva se odločila, da si bova dopisovala. A saj sem rekla, bil je samo poletna romanca, vendar vseeno nekaj več.

Počitnice so bile mimo, prav tako pa tudi brezskrbnost. Prav zanimivo je, kako vse, kar je lepo, hitro mine. Začelo se je novo šolsko leto. Drugi letnik. Spet samo garanje in garanje.

Lili je začela vse redkeje prihajati na treninge. Namreč, od takrat, ko je prenehala trenirati pri Tamari, je

hodila v mojo skupino, da se ne bi njeno znanje izničilo.

Poleg tega pa ni več plesala tako dobro kot nekoč. Tudi njena hoja se je spremenila. Začela je nekoliko šepati. A bila sem prezaposlena s šolo, da bi kaj opazila. No, videla sem, da je zopet nehala jesti, a kaj ko je bila ravno zima in tako se skozi cel kup oblek ni nič videlo. Verjela pa sem tudi, da če je slučajno kaj narobe in če je Lili zopet anoreksična, da bodo kmalu tukaj nove počitnice in z njimi tudi nova rešitev. Pa več časa. Takrat si nisem upala tratiti svojega časa za Lili, pomembnejša je bila šola. Sploh pa me ni nič več zanimalo, kaj se z njo dogaja, ko se je iz bolnišnice vrnila njena mama in je bilo zopet vse po starem. Mislila sem, da bo sedaj njena mama prevzela nadzor nad njeno anoreksijo. Trapa pa se nisem mogla spomniti, da mama o njeni anoreksiji ničesar ne ve, saj ji vendar nisva ničesar izdali. In tako so časi minevali dalje. Z Lili sva se vse manj videvali. Bolj sem se zblížala s Saro, s katero sva bili tudi skupaj v razredu. Vse je še kar teklo, dokler se ni zgodilo.

Bilo je že sredi poletja. Čisto navaden poletni dan. Sonce je pripekalo, da bolj ne bi moglo, jaz pa sem se s sošolci vračala domov iz šole. Tine je zopet pripovedoval o dekletih. Ravno včeraj je osvajal neko Lavro, pa mu je revčku spet spodletelo. Bila sta namreč v gostilni na večerji, ko je polil vino po njeni novi obleki, ki je stala celo premoženje in za katero je morala med počitnicami delati, da si jo je lahko sploh kupila. Pa saj sem že od nekdaj trdila, da najstniki in

svečane večerje ne gredo dobro skupaj. Pa da sploh ne govorim o najstnikih in o alkoholu! Ampak ko bo mene kdo na tem svetu poslušal in upošteval moje nasvete, takrat bo imel najbrž tudi že papež žensko.

Kar naenkrat pa je mimo nas pribrzel rešilni avto. Še nikoli me ni tako stisnilo pri srcu. To je bil nepopisen občutek. Vzelo mi je sapo in nekaj trenutkov nisem mogla dihati.

- 13 -

Sesedla sem se na pločniku in obmirovala. Sara se je zasmejala: "Saj vendar niso prišli pote."

Ne, pome res niso prišli. Ampak dala bi vse, da bi bil tisti rešilni avto takrat namenjen pome. Vedela sem, da je nekaj narobe, ker se na splošno rešilcev nisem bala in mi niso vzbujali takega občutka kadar sem jih zagledala. Moj občutek ni bil prazen. Ko sem prišla domov, sem našla mamo na kavču in v solzah. Bil je natančno tak prizor kot pred letom dni, po tisti avtomobilski nesreči. Planila sem v jok:

"Ja kaj pa jokaš, mami?" sem vprašala obupana, pa čeprav nisem vedela, za kaj natančno gre. "Lili," je zahlipala mami. Pred očmi se mi je odvrtelo celo življenje, ki sva ga preživeli skupaj. Vedela sem, da je anoreksija dokončno naredila svoje in da sem sama kriva za to, kar se je zgodilo moji prijateljici. Z mamico sva brez vprašanj odšli v bolnišnico. Tam naju je v solzah čakala njena mama, ki ji ni bilo čisto nič jasno. Prosila sem, če jo lahko vidim.

Dovolili so mi. Mislim, da nisem še nikoli odpirala tako težkih vrat. Moj pogled je boječe objel sobo in kaj kmalu našel Lili. Bila je tako drobna in neobgljena sredi ogromne blede sobe, ki jo je krasil le šopek starih, že ovenelih marjetic. Po licu mi je spolzela drobna solza, a sem si jo hitro obrisala, da Lili ne bi opazila moje zaskrbljenosti. Pristopila sem k njej.

Pogledala me je bolj neobgljeno kot kateri koli novorojenček. Sedaj se nisem morala več zadržati. Planila sem v jok.

"Od kdaj si pa taka cmerna?" je potihlo dejala in mi namenila majhen nasmešek. Njen glas je bil popolnoma spremenjen. Komaj ga je spravila iz svojih ust. Sedaj je zajokala še ona. Potem me je prišla za roko. Bila je koščena. Sama kost in koža. Nič drugega. Poznala je svojo usodo.

"Hvala za vse, kar si storila zame, in oprosti za vse napake." Tišina. Začela se je tresti in v paniki mi je dejala, naj ji prinesem kozarec soka. Pogledala sem jo, se ji rahlo nasmehnila in odbrzela po sok. Vrata za mano so se glasno zaprla. Hitela sem, kar so me nesle noge. Hotela sem biti čimprej nazaj. Tako zelo sem tekla, da je ostalo bolj malo soka v kozarcu. Bila sem hitra, a prepozna. Ko sem se vrnila, sem slišala grozen jok. Moja mama je objemala Lilino. In zopet tisti občutek, kot bi me pribili na križ s tisoči žebļev. Pohitela sem v sobo. Moj pogled se je ustavil na postelji, kjer je ležala Lili. A sedaj je tu ležalo le še njeno telo. Lili ni bilo več z nami.

Nisem več dihala; samo jokala. Sesedla sem se pred njeno posteljo in jokala. Bila sem morilka. Nisem pustila, da bi me odvedli iz sobe. Ne vem, kako jim je uspelo, saj se ničesar več ne spomnim. Naslednje jutro sem se znašla v svoji sobi.

- 14 -

"Dobila si pomirjevala," je rekla mama. Jaz pa sem se zopet spomnila na Lili in planila v jok. Mama me je močno objela in prvič v življenju sem si želela, da se ne bi nikoli rodila.

Minil je mesec, dva in čas je počasi tekkel naprej. Lili je za vedno zapustila ta svet. Imela je lep pogreb. Prišli smo vsi, ki smo jo imeli radi, zavrteli pa smo tudi njeno najljubšo pesem. V njen grob sem položila rižev narastek.

"Mogoče pa na onem svetu nimajo tako dobrih slaščic," sem ji zašepetala, preden so zakopali jamo. Na dan njenega pogreba je padal dež. Prav tako kot tistega dne, ko nas je Lili zapustila. Pogrebniiki so bili razočarani, ker so menili, da pogreb ni tako lep in da ga dež dela še bolj zamorjenega, a jaz sem bila vesela dežja, ker sem vedela, da ga je Lili vesela, pa kjer koli že je bila takrat.

Bilo je hudo in hudo je še zdaj, ko govorim o tem trenutku.

Obe mami sta seveda zvedeli, kaj sva preživeli. Nobena me ni obtožila, ker sva skrivali resnico. Pa saj ni bilo potrebno, da bi me obtoževali onidve, sama sem vedela, da sem vsega kriva jaz. Vest je pekla in pekla. Čutila sem pritisk. Samo pritisk iz dneva v dan.

Nisem hotela dovoliti, da bi Lili umrla zaman. Vedela sem, da lahko z nečim popravim svojo napako in tako preprečim ponovno smrt nedolžnega dekleta. Prav tako pa sem se zavedala, da ne morem narediti ničesar, kar bi mi prineslo mojo Lili nazaj. Za to je bilo že prepozno.

Bil je petek. Po končanem pouku sem odšla na pokopališče in odnesla rože Lili. Ravno sem se približevala grobu, ko sem ob njem zagledala osebo močnejše postave. Po nekaj trenutkih sem spoznala, da je to Tamara. Zadelo me je kakor strela z jasnega. Spregledala sem. Rože so pristale na tleh, jaz pa sem zbežala, kakor hitro so me nesle noge. Minil je teden, pa še vedno nisem zbrala dovolj poguma, da bi se soočila s perečo usodo. Rekla sem namreč, da se bom vpisala v Laurion k Tamari. Potem bom lahko spoznala, kaj je ta ženska naredila Lili, da je tako shujšala. Mami sem vse povedala. Nisem bila več tako samozavestna kakor prej. Vedela sem, da sem še premlada, da bi bila kos vsaki nalogi. Mami se je sprva močno obotavljala, strah jo je bilo, da ne bi še jaz začela hujšati. A nisem se dala in nikakor nisem hotela popustiti. To sem morala storiti. Za Lili.

Stavba je bila že navzven gromozanska, saj je v njej potekalo veliko več aktivnosti in ne samo balet. Počasi sem odprla vrata in pred mano je bil dolg hodnik s polno novimi vrati. Bila sem popolnoma zmedena. S strahom sem iskala napis Laurion. Končno sem ga zagledala. Bil je star in težko se je prebral. Nisem si upala

vstopiti. Kar okamenela sem. Vedela sem, da je za temi vrati nekoč stala Lili in preživljala nočno moro. Mislila sem, da me bodo vsi prepoznali in spoznali, čemu sem prišla. Res me je bilo strah, a maščevanje je sladko, pravijo. Pa poskusimo. Vstopila sem v sobo. Zaslišala sem glasbo, ob drogu pa so plesala tri dekleta.

- 15 -

"Pozdravljena! Ti moraš biti pa naša nova članica," je prijazno zazvenel Tamarin glas. Očitno me ni prepoznala. No, saj me tudi ni mogla.

"Ja, jaz sem ta nova," sem se trudila biti prijazna. V resnici pa bi Tamara najrajši, najrajši ... Ampak s tem ne bi nič dosegla. Morala sem se vzdržati, da bom lahko dokazala, kaj dela, in tako rešila vsa dekleta, ki pri njej že plešejo, ali pa tista, ki to še nameravajo. Počasi sem se preoblekla in se pridružila dekletom pri drogu. Bila sem kar nekako otopela. Imela sem mravljince po celem telesu, a kaj, morala sem, morala sem vzdržati.

Dekleta so bila strašno suha in nevoščljiva. Čutila sem njihove težke poglede, ki so počivali na mojem telesu. Občutek je bil strašno čuden. Prijelo me je, da bi enostavno zbežala. Pa nisem. Tamara me je najprej gledala z občudovanjem, saj sem ples dobro obvladala. A ni minilo pet minut in že so se pričeli očitki.

"Na ples nimam pripomb. Vidim, da si že nekaj časa v baletu. A tvoje linije niso čiste, ker imaš preveč obilno telo. Morala se boš znebiti odvečne teže." Odvečne teže! Kaj

si kura dovoli! Za svojih 173 centimetrov višine imam pičlih 55 kil, ona pa sanja o odvečni teži! Toda če sem hotela ostati pri njej, je rekla, da moram shujšati. Zopet sem naredila napako. Sprva sem hujšala v prepričanju, da je to edini način, s katerim lahko ostanem pri Tamari. In sem hujšala. Vsak dan sem jedla manj. Postalo je celo tako hudo, da sem pojedla le jabolko na dan. Nekaj dni sem lahko preživela samo ob skodelicah čaja in umetnih sladilih namesto sladkorja. V mislih sem imela slike manekenk in željo, da bi bila prav taka, kakršne so one. Takrat nisem vedela, da sem bila že zdavnaj takšna. Preveč takšna. In kadar koli sem hotela odnehati, sem v svoji glavi slišala Tamarin posmehujoč glas, ki me je gnal naprej. Želela sem ji dokazati, da je kura in da ji ne bo nikoli uspel njen načrt; da bi jaz dobila anoreksijo. Še danes nisem prepričana, kako mi je to uspevalo. A mene sta neka volja in moč vlekli naprej.

Bil je petek in kot ponavadi sem se s Saro odpravila v diskač. Tam sva seveda srečali obilico fantov. Vsa družčina je plesala in se zabavala, samo jaz sem sedela v kotu in tiho premišljevala o tipčku pri šanku. Bil je neverjetno cartik. Odločila sem se, da pristopim in ga povprašam za en ples.

"Živjo, jaz sem Tanja. A si za en dance?"

"S tabo? No way!" je odgovoril in s prijateljem sta začela regljati. Planila sem v jok. To je bila pika na i. Verjela sem Tamari in se odločila, da jo bom ubogala v vsem. Verjela sem ji, da sem predebela. Sedaj ni bila več kura. Še huje! Sedaj sem

jo imela za vzornico, ki mi hoče pomagati!

Pozabila sem na Lili. Pa saj se meni ne more nič takega zgoditi, sem si mislila.

- 16 -

Dnevi so tako tekli dalje. Bila sem zadovoljna sama s sabo, saj sem se imela še kar lepo. Z mamo sva se razumeli, v šoli sem bila v zlati sredini in pri baletu sem blestela. S Tamaro sva se odlično razumeli, ker sem od prvega dne shujšala že osem kilogramov in sem jih imela le še 47. Takrat nisem vedela, da je to za mojo višino, starost in odraščanje veliko premalo. Bila sem srečna in srečo sem pripisovala hujšanju. Bila sem prepričana, da sem srečna ravno zaradi tega. Seveda je bilo okoli mene kar nekaj ljudi, ki so me spraševali, kaj mi je in zakaj me nič ni, pa me ni pretirano motilo. Sklenila sem, da imam še vedno preveč kilogramov. Tako sem hujšala iz dneva v dan. Vse pa se je zaustavilo, ko sem imela 43 kilogramov. Samo še trije kilogrami so mi manjkali in dosegla bi tisto mejo, ki jo je želela Tamara. Začele so se vrtoglavice in slabost. Pri plesu nisem bila več osredotočena in misli so mi uhajale. Delček mene si je želel hrane, pa se je takoj oglasil tudi drugi del mene, ki je v spomin privlekel tisti dogodek iz diskača in vsa Tamarina zmerjanja. Tako se nisem kaj dosti upirala vrtoglavicam.

Mami ni tudi nič zaznala, razen te slabosti. Izgovarjala sem se, da imamo v šoli izredno naporno obdobje. Zatorej se je odločila in

obiskala mojo razredničarko. Tam je resnica prišla na dan. Če bi res imeli naporno obdobje in če bi se jaz res tako trudila, da bi mi bilo od vsega tega slabo, potem bi morala imeti v šoli oceno najmanj tri. A v resnici še zdaleč ni bilo tako. Skoraj pri vseh predmetih sem padla. Še meni ni bilo jasno kako. Enostavno nisem zmogla vseh treningov in šolskih obveznosti spraviti v en dan. Poleg tega pa sem se še obupno počutila. Mami je bila tako jezna name, saj je vse kazalo, da ne bom izdelala drugega letnika. Zahtevala je, da takoj opustim balet. To je bilo preveč zame. Balet je bil zame nekaj kar sem si v življenju želela početi, zato nisem videla smisla, da bi hodila na tisto zagamano gimnazijo, ki mi tega ne bi omogočila. Sicer pa, mami sem rekla, da bom balet opustila. Pa sem ga res? Ne. No ja, delno že. Nisem več hodila k Staši. Samo k Tamari. A mami tega ni vedela. Še naprej sem hujšala. Bilo je obupno. Nisem mogla. Vrtoglavice so postajale neznosne. Večkrat sem tudi bruhala. Pa moje telo se je spremenilo. Bila sem močnejše poraščena. Mislila sem, da je to pač posledica odraščanja. A to je bil simptom anoreksije. Ne prvi, ne zadnji. Izostajalo mi je tudi mesečno perilo in na to sem bila ponosna. Nisem hotela postati ženska! To je bilo vse preveč težko. Vsa tveganja, odločitve in posledice svojih lastnih dogajanj, ki jih moraš prenašati in zanje odgovarjati so bili zame preveč. Želela sem ostati brezskrbni otrok v svoji mladosti, ker otroci nimajo lepotnih kriterijev!

Moja teža je bila sedaj samo še 38 kilogramov. Nisem vedela, zakaj se nekatere ženska tako pritožujejo glede diet. Saj je vendar tako preprosto hujšati. Imela sem se obupno. Hujšanje mi ni več prinašalo sreče, le, da si tega nisem želela priznati. Samo Bog ve, kje bi pristala, če se ne bi zgodilo to, kar se je. Sicer je bilo pa tudi to zelo nevarno.

- 17 -

Bil je popoldan kot ponavadi in odpravljala sem se na balet.

"Kam pa kam?" je zanimalo mamico.

"Ah, nič, samo k Sari grem, da mi razloži matematiko."

"Pa kmalu se vrni, ker bo večerja," je še zadonelo.

Mami je bila res prijazna in žal mi je bilo, da sem ji takole lagala. Kar težko sem odhajala, a kaj, ko me ne bi razumela.

Ko sem vstopila, so dekleta že pričela.

"Oj, zamudnik je tukaj," se je porogljivo oglasila Tamara. Včasih mi je šla pošteno na živce, drugače pa sem jo imela rada, ker sem mislila, da vse to dela zame. Stopila sem ob drog. Približno dvajset minut sem že plesala, ko sem začutila ponovno vrtoglavico. Zameglilo se mi je pred očmi. Nisem uspela izdavit niti besede. V daljavi sem zaslišala Tamaro, kako kriči name, ker sem se ustavila sredi vaje. Potem pa nič več. Samo tema.

Odprla sem oči. Vse je bilo tako belo. Rabila sem nekaj sekund, da sem prišla k sebi. Kmalu mi je bilo

jasno, da sem v bolnišnici. V daljavi sem zagledala mamico, ki je stala pred oknom in hipala. Vedela sem. Anoreksija. Kar naenkrat se mi je vrnila stara pamet in razsodnost. Ni mi bilo jasno, kako sem lahko šla tako daleč in pri tem popolnoma pozabila na Lili. Bila sem razočarana sama nad seboj. Namesto da bi rešila vsa tista dekleta, ki so bila pri Tamarí, sem ji še sama padla v kremplje.

Mami je pristopila k postelji. Samo pogledala me je in čutila sem neznansko bolečino. Vedela sem. Njen pogled mi je povedal vse. Kasneje sva se dolgo pogovarjali in bila je razočarana. Pa ne tako kot jaz. In hudo mi je bilo, da je za vse krivila sebe, ker mi je sploh dovolila izvesti prvotni načrt.

"Nikoli te ne bi smela pustiti tja. Dala sem te naravnost levu v roke!" je ponavljala dan za dnevom. Vidiš, takole je bilo. In sedaj sem tukaj s tabo."

Marta si je obrisala obraz. Najbrž je med mojim pripovedovanjem jokala. Ne vem. Jaz sem se namreč popolnoma asimilirala z zgodbo.

"Še dobro, da so te pravi čas našli," je dejala.

"Ne, dobro je, da sem si izbrala pravi čas za omedlevo," sem dodala in obe sva se nasmejali, pa čeprav sva dobro vedeli, da je bilo vse skupaj zelo nevarno in da se temu ne gre smejati.

Počasi sva se odpravili nazaj v sobo, saj je bil že čas za večerjo. Ostala dekleta so bila zelo začudena, ko sva prišli nazaj. Bile so ljubosumne, vem.

"Tako, sedaj pa v posteljo, dekleta. Še teden in vse bosta spale doma." Ja, še teden in bomo vse doma.

Vsem nam se je stanje izboljšalo, a od nas je odvisno, ali bo tako tudi vnaprej. Jaz bom vztrajala, vem, da bom!

- 18 -

Sama zase vem, da bom vedno čutila posledice te bolezni in da nikoli ne bom popolnoma zdrava. Vendar druga dekleta si tega ne priznajo in močno trpijo, ko jih v bolnici na silo hranijo. Mnoge bodo prišle čez teden dni domov, pa se bo že vse začelo znova. Tudi sama zase ne vem točno, kako bo. In kaj nam je tedaj storiti?

Danes je prišla mami na obisk in s seboj je prinesla čudovito novico. Njen prijatelj je novinar in mami ga je prosila, če bo lahko objavil mojo zgodbo in s tem posvaril ljudi pred Tamaro. Bila sem vesela, saj sem vedela, da se kaj več ne da storiti. Teden dni je hipoma minil. Ni mi bilo težko zapustiti deklet, težko mi je bilo zaradi Marte.

"Obiskala te bom, ko bom mogla, in ti se drži zdravljenja, da se ne bi še kdaj srečali tukaj," je dejala s solzami v očeh. Nisem marala sloves. Pokimala sem in se ji rahlo nasmehnila. S tem sem povedala več, kot bi lahko z besedami. Upam, da se še kdaj vidiva, mi je donelo v glavi. Res bi bilo škoda izgubiti tako prijateljico.

Moja soba. Nič se ni spremenila. Vse je bilo točno tam kot prej. Na pisalni mizi me je čakalo presenečenje. Bil je pravi, živi, rjavi hrček. "Da boš imela kaj delati sedaj, ko ne bo več baleta," je rekla mami. "O ja, pa bo še balet!" sem se uprla. "Ne mislim kar odnehati. Vrnila se bom k Staši. In še nekaj,

mami. Pustila bom gimnazijo. Vpisala se bom v baletno šolo in postala to, kar si želim in kar si je nadvse želela Lili." Ni ji bilo čisto prav, mami namreč, a zaradi take, kot je Tamara, že ne bom opustila življenjskega cilja.

Jutri je sobota. Prišel bo novinar. Bil je tu. Prijazen pa je, moram reči. Povedala sem mu zgodbo. Ne celo, samo tisti odlomek o Tamari. Drugo je stvar mene in Lili. Povedal je, da bo zgodba kmalu nared in bo že v jutrišnjem dnevniku.

Zjutraj sem kar tekla v trgovino po časopis. Še nikoli nisem s tako vnemo kupovala časopisa. Tudi trgovka me je nekoliko začudeno gledala. A le kaj pa ona ve! Usedla sem se na travo in brala. Bila sem presrečna, moj cilj je bil izpolnjen. Ne morem opisati občutkov, ki so se pretakali po mojem telesu, saj sem vedela, da sem potrebovala veliko poguma in volje, da sem vse izpeljala. In če samo pomislim, da bi se mi kmalu ponesrečilo!

Članek sem izrezala in stekla na pokopališče. Sedla sem na Lilin grob in od sreče zajokala.

"Nekaj imam zate. Uspelo mi je." Nisem mogla govoriti, a vem, da je vedela, kaj želim povedati. Članek sem zataknila v pesek ob grobu, kjer ga nihče ne bo videl in ga ne bo mogel odnesti. Tudi veter ne. V tistem trenutku je začelo deževati. Bila je Lili, vem.

Predvčerajšnjim je umrla Simona. Plesala je pri Tamari. Bila je še najbolj prijazno dekle tam. Slišala sem, da so Tamari odvzeli licenco in

sedaj bo balet učila le še Staša. Bila sem neznansko vesela, a tudi

žalostna hkrati. Zakaj je morala umreti še Simona, da so jo spregledali?

V vseh mogočih knjigah, ki sem jih prebrala o anoreksiji, piše, da je smrt poredka. Pa je res?

Izpisala sem se iz gimnazije. Na baletni so me lepo sprejeli. A tudi v gimnaziji so mi pripravili kar prijetno slovo, sicer pa se na sošolce nisem tako zelo močno navezala. Moje življenje se je popolnoma spremenilo. Izgubila sem kar nekaj prijateljev in med njimi je bila tudi Sara. Mama ji ni več dovolila, da bi se družila z mano, saj je mislila, da jo lahko jaz pripeljem do anoreksije. Ampak sedaj sem imela Marto, ki je bila vsak dan pri meni in mi pomagala. In šele sedaj vem, da prijatelje zares spoznaš v nesreči.

Minilo je leto. Opravila sem izpite za prvi letnik baletne šole. Na koncu šolskega leta smo imeli predstavo, kjer smo vsi pokazali, kaj smo se naučili. Moj nastop so prišli snemat z javne televizije. Postala sem kar slavna zaradi tistega članka. Bila sem malo nestrpna in nervozna. Imela sem veliko tremo. Pred nastopom je prišel reporter v mojo kabino in me poprosil za komentar.

"In kaj želiš vsem tistim, ki so se ali pa se še bodo odločili za balet?" je vprašal.

"Rada bi, da vsi vedo, da so lahko uspešni plesalci točno taki, kot so!"

"In kakšne so tvoje želje?"

"Želim si, da bi bilo čim manj "Tamar" na svetu in da bi bila Lili danes tukaj."

Malo me je čudno pogledal, ker ni vedel ničesar o Lili, pa kaj.

Polna samozavesti sem stopila na oder. V prvi vrsti so sedele Marta, moja in Lilina mami. V ušesih sem že zaslišala melodijo in telo se je prepustilo glasbi. Med plesom sem jokala. Mislila sem na Lili. Čisto prav je imel Pavček, ko je pisal o smrti. Odkar je Lili umrla, je eno sonce več na nebu in eno na zemlji manj.

"To je zate Lili," sem zašepetala daleč v neznanu. "Zate ..."

Po nastopu je sledil bučen aplavz. Aplavz sem si prilastila. Pa ne za plesno točko. Bila sem ponosna sama nase, ker mi je uspelo in ker sem premagala težave. Vedela sem, da ne bom nikoli popolnoma zdrava, pa naj se še tako prepričujem, da je z menoj vse v redu. S tem samo lažem sama sebi. Ja, meni je uspelo, a mogoče mnogim drugim ni in tudi nikoli ne bo. Vseeno pa sem bila vesela, da Lili ni umrla zaman. Čeprav je takrat ni bilo ob meni, mi je vlivala moč in pogum, da sem nadaljevala. In prav tako sem prepričana, da je bila v času nezavesti ob meni in mi ni dovolila, da bi prezgodaj ugasnila luč mojega življenja, kot je njena. Nanjo ni pazil nihče tam zgoraj, zato je odšla tja, pa kamor koli že. In naj bo v tolažbo vsem tistim, ki boste kdaj koli izgubili nekoga, ki ste ga imeli radi, zaradi anoreksije. Naj vam povem, da ne bodite žalostni, ker bo nanj pazila Lili. In Lili je nepopisno dobra in najboljša oseba, kar jih je Bog lahko izbral za to nalogo.

Dvorana se je spraznila. Ostala sem sama. Ozrla sem se naokrog. Moj pogled je ušel skozi okno. Začelo je deževati.

NAMESTO KONCA

Če bi me vprašali, kaj pravzaprav je življenje, bi vam težko odgovorila. To tako krhko, minljivo in dragoceno stvar je težko spraviti v eno navadno definicijo. Ne vem torej, kako bi vam življenje predstavila po strokovni plati, a vem, da je to nekaj, kar je unikatno in česar ne gre zapraviti. Sodobna tehnologija je že toliko napredovala, da lahko kloniramo živali, celo človeka. Pa mi povejte, kaj pa življenje?

Vendar mi težko razumemo pomen nečesa, dokler tega ne izgubimo. Živimo v družbi, kjer so materialne dobrine vse več, a hkrati se začenjamo zavedati, da verjamemo v napačne stvari. Verjeti moramo vase in v druge ljudi. Drug z drugim se srečujemo vsak dan. Nekateri se poznamo, nekateri ne. Saj radi pomagamo komu, ki ima težave, a najrajši kritiziramo druge. Vse preveč pozabljamo na svoje napake in tako samo lovimo in iščemo napake drugih. S tem pa ne pogubljam samo sebe, temveč tudi druge. In prav zato sem napisala to zgodbo. Ni avtobiografska in ni nastala po resničnem dogodku. Vendar menim, da je v njej veliko stvari, ki se jih da brez težav realizirati. Zgodba je nastala po pogovoru z eno od mojih prijateljic, ki je prebolela anoreksijo in tako vsebuje tudi nekaj dejanj, ki so se

zgodila njej sami. Pravzaprav si nisem nikoli mislila, da je anoreksija tako pogost problem v naši družbi in niti pomisliti se nisem upala, da se to dogaja v moji neposredni bližini. Rada bi vam povedala, da ne obsojajte teh deklet. Navsezadnje niso same krive, da so take, kot so. Danes je pač pomembno biti lep, biti popoln. In naj nam starši, profesorji in drugi še tako vbijajo v glavo, da smo lepi takšni, kakršni smo, je to prenekaterim težko sprejeti. Ravno v teh letih smo, ko potrebujemo potrditev, ko hočemo postati sprejeti. Bojimo se samote in izoliranosti. Kako lepo bi bilo, če bi bila lepa in bi me imeli potem vsi radi, si mislijo dekleta, nezadovoljna sama s seboj. Svoje idole iščejo v medijih in ker ne poznajo drugega načina, si izberejo stradanje. Smrt. Vem, da je smrt redka, a je zato še ne gre izključiti. Tudi samo življenje z anoreksijo je naravnost obupno. Posameznik izgubi vse prijatelje in ostane v svojem svetu popolnoma sam, prepričan, da je najgrše živo bitje v celotnem vesolju. In težko je prepričati samega sebe, da to ni res. A s tem naj se ukvarjajo strokovnjaki, saj le oni vedo, kaj delajo. Mi lahko nekaj samo še poslabšamo. Danes pa bi rada, da opustimo predsodke. In ne sodimo drugih po videzu. Saj vem, opazke bodo vedno prisotne, a ni potrebno, da jih delimo z drugimi. Navsezadnje, kako bi se počutili, če bi izvedeli, da ste vi krivi, da je nekdo umrl? Dobro sigurno ne. Olajšajmo si bivanje na tem svetu in bodimo samo ljudje. Večjih sposobnosti tako nimamo.

Vsi tisti, predvsem tiste, ki nimate dobre predstave o sebi in ste zaradi tega pripravljene iti do skrajnosti, si prosim, poiščite pomoč. Verjemite, da smo na svetu še ljudje, ki hočemo pomagati in katerim ni vseeno. Vedno pa si zapomnite, da nihče ni tako lep, da bi lahko rekel, kaj je lepo.

-21-

Zgodbo posvečam Maritzi Gallaz, ki me je kar dve leti poučevala balet, nato pa se je morala vrniti domov. Ne bom je nikoli več videla in zato bi rada, da ve, da je zame storila več kot kdor koli drug. Tudi jaz sem bila tarča posmehovalcev in to se čuti v meni še danes. Lepo bi bilo, ko bi lahko na cesto stopila polna samozavesti, a ne gre. Le Maritza od mene ni zahtevala popolnosti, ampak samo mene. Takšno, kot sem. Brez dodatkov. Naučila me je, da nisem najboljša, toda važno je, da sem.

Še vedno ne vem, kaj je življenje, saj sem ga šele začela živeti. In neumno bi ga bilo končati. Bodite prijazni in obzirni do svojih sovrstnikov in prijateljev. Le tako ne boste nikoli hodili sami po dežju. Vedno bo nekdo tam. Z vami in za vas.

tem da smo okoli 12.00 imeli eno uro prosto za kosilo. Tudi učne ure so trajale po 60 minut.

Kakšni pa so bili vaši odnosi s profesorji?

Odnosi s profesorji so bili zelo prijateljski, ker so nam že prvi dan vsi rekli, naj jih kar tikamo in kličemo po imenu. Rada pa bi poudarila, da je to v Veliki Britaniji prisotno le na nekaterih mednarodnih šolah, ter da na navadnih šolah učenci nazivajo profesorje s Sir ali Madam. Profesorji so bili vsi zelo sproščeni, nekateri so znali včasih pripovedovati šale pri pouku, drugi so med odmori kadili skupaj z učenci, tretji pa so med kosilom včasih zavili v naš barček in spili kozarec vina. Vsekakor se ni nihče bal učiteljev, ampak se je vseeno v razredu vedno čutilo spoštovanje do njih, pa čeprav je bila atmosfera zelo sproščena.

In glede na to, da je bil hišni red malo bolj strog in da so odnosi s profesorji bili dobri, me zanima, če ste imeli kakšne zabave?

Samih zabav na šoli ni bilo pretirano veliko, toda glede na to, da nas je bilo v našem letniku le okoli 70 dijakov, smo se vsi med sabo zelo dobro poznali in velikokrat skupaj šli ven. Hišni red sploh ni bil strog za angleške standarde ter smo tako lahko ob petkih hodili v Pub, nazaj pa naj bi bili do polnoči. Ob sobotah so nam dovolili izhode tudi do 2.00 zjutraj, kar je zadostovalo za občasne obiske klubov, ki se v Oxfordu zaprejo že ob 2.00 zjutraj.

Kaj pa predmeti, kakšni so bili tu na programu?

Za IB diplomu si izbereš 6 predmetov iz katerih potem tudi opravljaš maturo. Zopet je tu 6 kategorij in iz vsake si moraš izbrati en predmet. Te so: matematika, materni jezik, tuj jezik, naravoslovni predmet, družboslovni predmet ter predmet po izbiri. Med 6 predmeti moraš imeti 3 na visokem in 3 na standardnem nivoju.

In sedaj si v Londonu. Tam študiraš kemijo.

Ja, sedaj sem na Imperial College-u, čeprav je malo ljudi slišalo zanj, je to druga najboljša univerza v Veliki Britaniji in ima najboljši oddelek za kemijo, pa še v centru Londona se nahaja. Sedaj sem v 3. letniku študija in imam še eno leto pred sabo do pridobitve naslova MSci, kar pri nas pomeni magister.

Kako to, da prideš do magisterija tako hitro, že po samo 4 letih?

V Veliki Britaniji si pridobiš diplomu že po 3 letih, tako da so pred kratkim boljše univerze

uvredle poseben, bolj intenziven program, kjer po 4 letih lahko takoj magistriraš, ne da bi si najprej pridobil diplomu. Seveda za to zahtevajo tudi več doseženih točk pri maturi ter se tudi dobro izkažeš pri intervjuju.

Študij je gotovo zelo zahteven, vendar pa se v to ne bi spuščala preveč podrobno, zato bi te za konec samo še vprašala, ali si na kateri od teh šol spoznala koga iz Slovenije?

Na Nizozemskem sta bila tudi otroka naših znancev, v Oxfordu sem spoznala dekle, ki je napol Slovenka, sedaj na univerzi pa poznam le nekega fanta, ki dela doktorat iz strojništva. Možno je, da je še kakšen Slovenec na naši univerzi, toda ker imamo že okoli 8000 samo dodiplomskih študentov in najbrž vsaj pol toliko še podiplomskih, bi bilo zelo težko reči.

Kaj pa ostali prijatelji iz celega sveta. A še vedno ohranjaš kaj stikov z njimi?

Vsekakor. Sedaj lahko rečem, da res poznam ljudi po celem svetu ter z njimi ohranjam stik predvsem po e-mailu. Načrtujem, da bom katere od njih v prihodnosti tudi obiskala.

»OH, TEACHER, CAN I PLEASE FILL MY EMOTIONAL HOLE WITH SPITTING?«

Piše: Slobodan Malić

(PREDUVOD: »Spoštovani bralci! Med branjem te kritike boste (upam, da) opazili, da je delno tudi nekomu namenjena, neki šmr.... Omenjeni osebek se je odločil, da bo svoj bes nad predolgim čakanjem izida novega Sidhartinega singla izrazil na kosu papirja – in produkt je bila kritika Eme 2001. Kar tako slučajno se je znašla v mojih rokah (veze, he, he) in ko sem jo prebral sem se po dolgem razmisleku (o vrednosti mojega prostega časa) in nagovarjanjih šefice Jane odločil za protinapad. Ta protinapad lahko zasledite spodaj kot originalni članek. Najbrž vas potem zanima, zakaj vas sploh preduvajam. Gre za to, da se je (že zgoraj omenjena) ključna oseba (in razlog) tega članka odločila (po vseh svojih pravicah), da članka ne bo objavila, kar pomeni, da če ni napada, ni niti protinapada, kot pravi tudi moj soimenjak, bivši srbski voditelj. Ti vsi dogodki so mi odstranili dvome iz glave, da sem ubogo dekletce malce preveč hmmm... »pocukal za kitke«. Vsa ta zgodba jo spravi še bolj na dno, kajti če bi miška napisala svoj spisec za Stezice, bi to bil eden normalnejših motivov. Sedaj pa lahko sklepam, da je šmr... to naredila le za svoje privatne hinavske potrebe (kako zelo gimnazijsko!). Toda odločil sem se, da bo moja zadnja. Tukaj je kratka obnova tega tako težko dosegljivega dela:

- »... Miša je imela vodilno vlogo, zraven nje je vegetiral Marcel in jo prekinjal ter ji kradel misli. Miša se resno boji odpustnega pisma RTV ... nato znova Miša in Marcel s svojimi epileptičnimi napadi...«
- »... le kaj je bil tisti folk s tamburicami? Fantje, lepo da prispevate k ohranjanju kulturne dediščine, a ste res mislili, da boste pršli na Eurosong??? To je kot, da bi jaz hodila po vrvi nad Niagarskimi slapovi, ter igrala na kontrabas...«
- »... nato sončna diva Tinkara Kovač, ki je kar preveč gledala s svojimi očmi...«
- »... nikjer nisem videla toliko usnja na enem mestu. Šele sedaj vem, kam gredo kože vseh norih krav...«
- »... kaj pa Kingstoni in Lunapark. Fantje, lepo da vam je všeč Ricky Martin, a da ga tako neuspešno kopirate... mislila sem, da bo pevec začel salso izvajat...«
- »... zelo sem ponosna na dieto Alenke Godec, in na njen styling, z izjemo števila zapestnic (dear Alenka: 1 je nice, 2 je cool, 3 je funky, 128 je pa preveč!!!)...«
- »... nastopil je tudi slovenski kvazi-Leo Andraž Hribar in njegovo znanje štirih jezikov ... ne vem, ali je bilo olje snov, ki mu je kapljala s čupce...«
- »... silikonska babnica Karmen Stavec je zapela komad, ki sem ga že 1000-krat slišala... kakšen zastarel komad, najbrž je pozabila, da smo leta 2000 našega in ne pred našim štetjem...«
- »... and last but not least moja dolgoletna prijateljica (god forbid that!) Nuša »Peroksid« Derenda. Pesem je shit, čeprav mi je všeč, da ni bilo nekega densanja, enostavno pela je, četudi na playback!!! Na Eurosongu bo popušila, saj opažam, da imamo težave tudi z uvrstitvami med prvih 10. Vseeno pa ji želim veliko sreče, saj jo bo potrebovala v dvojni meri (YOU GO, GIRL!!!!!!)...«
- »... EPILOG: THEY ALL SUCK!...«

Tako, tu se konča moj epi... (oops! (i did it again) pardon, ...hmm... preduvad!!) Uživate v branju! (al' pa ne, sej bistvu je, da 'mam jst manj na vesti.)

Moja naloga je napisati kritiko kritike letošnje Emice, toda ker se mi ne izplača izgubiti uro življenja za to nevhvaležno opravilo, bo to predvsem kritika, manj pa kritika kritike (are you following me?). Ker sploh ne vem, kdo je ta malenkost, ki jo je napisala, jo bom oslovil s prvo asociacijo, ki mi pride na misel ob tem članku – šmrkla. Naj še povem, da sem velik eurosongski fan in bom POSKUSIL(!!!) biti čim bolj objektivni.

Ena letos v večjem sjaju kot kadarkoli, saj gledanost Eurosonga gromozansko narašča (lani že okrog 200.000.000 gledalcev). Scena razširjena in moderno opremljena, zbrana slovenska glasbena in voditeljska smetana- a tako lahkih in povprečnih pesmi še nikoli. Toda, kuga čmo, to je današnji skomercializirani Eurosong (za vse tiste novinarske kmetice, ki so par let v zaostanku in to ne vedo – televoting, šmrkla, televoting!)

Prireditev se začne z mojim močno spuščanim nosom, ko sem mislil, da sem nek fan- a se je pojavil pravi frik Mathewson Bailey s svojim klavirjem in znanjem zaigrati vseh 844 ESC pesmi -"ne, Bailey, 22 več! Bla, bla, bla, bla, ..."- (kaj takega so zmožni le Angleži). Mojčika je kaj lepzga povedala in – let the show begin.

Nato predstavitev pesmi z več ali manj zanimivimi razglednicami (ne, ni res!). Po uri in pol »zadnjičnih« bolečin pa se predstavi zame vrhunec večera. To je pesem Še tisoč let in ena in neponovljiva Darja Švajger. In seveda last, but not least: rezultati glasovanja. Šmrkla, kaj si pa misl'la, za koga bodo glasoval' tvoji kmečki sorojaki? Menda ne misil's, da bojo po enem poslušanju prepoznal' slovensko Alanis Morissette.

V glavnem mi je žal osebkov s prijetnimi skladbami kot sta skupina Panda in Jan Plestenjak. Pač, v času »paxomanije« in mokrih mednožij Žagarjevih Lojzk (brez nekih povezav, prosim), se je zadeva drugače obrnila. Ker pa je Njeno Šmrklasto Novinarstvo tisti petek presedelo pred internetom v brezupnem iskanju Leotove številke njegovih florescentno-zelenih nogavic z napisom "oxy doesn't work", je v tej naglici pozabila na predizbor. Kako profesionalno! Le kaj je z Dolenjskim Listom, ko so master repoterji praktično pred nosom.

Dansko obsedenost od Eurosonga lahko »komotno« razberemo iz nastopa neke Ulle Anderssenove (or something) in njene priredbe starega slovenskega šansona Brez besed. Nice! Najbrž so jo morali pol ure pepričevati, da mora priti v Slovenijo, ne pa v našo bivšo državo (za večino Slovencev že »tam neko Jugoslavijo«).

In kdo je bil skrivnostni Mišin sovoditelj? Nihče drug kot Marcel Š. jr. Če obstaja večja vasa zagledana- Mr. "I know how to solve all the world problems"- grdoba na slovenski televiziji (sorry, Rok, vem, da ga 'maš rad), te, šmrkla, sam pospremim do Niagarskih. Po 5 sekundah njegovega sesljanja sem se moral premakniti za 5 metrov nazaj, saj me je vsega poplaval (zdej, ko sem jst še njega, sva si bot). Šmrkla, vidim, da si (po tvojih komentarjih) redna naročnica Dnevnika in si ta prava, da govoriš o plagiatstvu!!!

Ko sta vsak svoje (po vojaško) povedala, se je začel tekmovalni del. Prva se je predstavila skupina Pax s svojim henčkom – šit komad. Nato (sončna diva???) Tinkara, ki se je za eno vel'ko seljanko odlično »zrihtala« in s svojim stylingom zelo izstopala. Čestitam ji lahko tudi za najboljšo koreografijo (s svojimi tremi sovaščankami kot back-vokali). Dob'r komad. Najbrž ti je pri njej, šmrkla, zmanjkalo idej (rien nouveau). In seveda tvoja dolgoletna prijateljica – hmm, čudno, ko sem se

pogovarjal z Nušo te ni niti omenila - , s svojim Charlotte Nielssen make-upom in hair stylingom, toda še vedno okusno oblečena in dokaj sexy za mamico čak dveh šmrkadi. Kar se pa tiče kož, šmrkla, najbrž ne veš, kaj naredijo s temi kravami in najbrž tudi še nisi videla nobenega, ki umira za to boleznijo, kajti če bi, teh sranj ne bi pisala. Najbrž imaš doma čudovito kolekcijo visokokakovostnih izdelkov iz črnega usnja (ne bom omenjal sado-mazo pripomočkov), pa najbrž si tudi redna obiskovalka Lokalpatriota – prava gimnazijska punčka in pol!! Pa še nekaj! Playback je, ko je vokal posnet vnaprej in izvajalec samo odpira usta. Draga moja, Nuši se je nekaj slišalo iz grla (stavim, da je bil glas). Ženska ima posluh, če nič drugega (verjemi mi, saj sem se prepričal tudi v živo). Komad je ful dob'r (ne, ni res!).

Še edini ful dob'r komad pa je prispevala debitantska skupina By the way, in to Svet okoli mene. Polono (novo varovanko Kocijančiča in Mefa) je malokdo opazil kot dobro pevko z dobro skladbo (tudi to, da se je edina preoblekla za finale (čeprav se ne bi rabila)). Za devetimi gorami je mogoče kdo glasoval tudi za Iva Špacapan s svojim šit komadom (svetujem mu, da se naj še kar drži Maria in Dese za kیکlo). Regini verjamem, in da

je zaljubljena v maj, in da bi rada z ljubeznijo združila vse ljudi, in da ima dneve najlepših sanj in sončne ljubezni in glas gora - ampak men' je že dojadila. Lahko bi še bolj uspešno skopirala styling lanskoletne Rusinje Alsou. Komad je pa še k'r. In tukaj so še slovenski »hardkoraši« Nude. Še predlani so se prodajali s "šiz d' bes", sedaj pa so se preobrazili iz bube v metulje s predolgimi sredinci (oh, kako jim verjamem!). Komad pa ni tako slab. Kingstoni in Lunapark pa so mi podali neponovljivo šanso za predah in oborožitev z novo količino čokoladnih piškotov (ooh, kakšna odrešitev!) Edino, kar sem opazil čudnega, je bila pevčeva nemirna noga, kot da bi ga nekam mudilo ali bi se mu nekaj narediti hotelo – anyway, še en šit komad v že tako bogati kingstonovi zbirki le-teh. Šmrklina favoritka Godčeva Lenčica je demonstrirala dokaj novih vsebin, čeprav nič kaj »extraordinaire«. Šmrkla, lepo, da znaš štet', saj se še jaz čudim, da znam, če se ozrem na svoje bogato matematično znanje, pridobljeno na tej šoli. Imeli smo čast videti tudi Slovenskega Dana International Andraža Hribarja s svojim polomljenim »jocie de vivre« (sklepam, da ga ni učila prof. Potočnikova, predvsem zaradi starostnih nerazlik) in gnilih komadom. Tebe, šmrkla, pa si kar predstavljam, kako si še pozno v sobotno noč vneto iskala po »medmrežju« vsaj kakšen oglas: "MENJAM POSTERJA: ANDRAŽA ZA LEOTA P.S.: Please, save me from my misery!". Kar pa se tiče tiste tekočine, ki mu je tekla s čupce, stavim, da je je bilo neprimerljivo več med njegovim nastopom med tvojimi nogami. Last but not least (spet?) Stefanova favoritka Karmen s svojo v redu lajno. Čeprav, ko sem poslušal njeno izvajanje, sem se kljub temu odločil, da ne bom šel k njej na pevske vaje, thank you very much. Med skladbami sta nas s svojimi epileptičnimi napadi zabavala Miša in Marcel (no, šmrkla, vsaj nekaj si le zadela, nekaj bo le iz tebe; mislim, da je v Dolenjskem Listu ravno sedaj odprto delovno mesto, prikladno

zate; pisala boš lahko o številu novoskotnih domačih živalih v dolenjskih štalah (ko 'maš pa tako rada kravice). Miša je by the way velik eurosongski fan (čeprav ji zadnje čase zanj zmanjkuje časa, ko je postala novoizvoljena predsednica kluba "I love cocaine but I adore group sex"). Ti, ti, Miša!

V pavzi nam je danski duo zapel v tem, tako nad nami danskem jeziku in tu so vdrgič rezultati glasovanja. Na televotingu zmaga Karmen, pred Nušo, Kingstoni, baretkarji (Pax), ter Andražem – kako presenetljivo! Le kaj misliš, šmrkla, kdo bi na Eurosongu glasoval za tako glasbeno zaostalo državo kot je naša. Jaz lahko rečem le: ALELUJA ZA STROKOVNO ŽIRIJO! Ta je glasovala za najboljši komad večera (Nušin), čeprav ne vem, kaj je videla na Hribarju (razen

njegovega zavidnega seksipila, seveda), se vseeno spodobi, da se tudi kakšen dedec zavahiti med prvih 5. Nato so sledile še Alenka, Tinkara in Polona. Razvedrilci so glasovali zelo podobno, tako, da je zmaga odšla v roke Nuši, Matjažu in Urši Vlašič ter Grabnarju. Sledili so jim Hribar, Karmen, Alenka in Tinkara. Kljub tvojim lepim željam, šmrkla, se

upam reči, da bo Nuša na Eurosongu zelo uspešna (seveda Slovenija ne more zmagati v tej zelo moderno objektivni Evropi) z »Energy« (angleški naslov komada), če se pa to v vsakem slučaju ne zgodi, pa imamo vedno tebe, šmrkla, in tvoje vsestranske sposobnosti (čeprav ti skladanje močno odsvetujem, saj se bojim zvena tvojega novonastalega megahita »Lipe cvetijo 2« (v vsakem primeru pa ti ostane zadeva s kontrabasom in Niagarskimi, tako da, YOU GO GIRL!!!!)). Moram te še opomniti, da bo na festivalu 23 komadov, in da imajo ostale države daleč boljše prireditve in denarne zmoglosti (da ne govorim o 1500 prijavljenih komadih na švedski predizbor v primerjavi s slovenskih 98), tako da priti "vsaj" med prvih deset ni nek chicken shit.

In še seveda epilog: Šmrkla, čutim, da imaš eno veliko čustveno praznino v sebi, ki jo poskušaš zapolniti z blatenjem vsega živega kar miga (predvsem bolj ali manj poje), zato je moj nasvet tebi – v primeru, da se ne spraviš k pameti in se osredotočiš bolj na svoj nivo prireditev (moje sožalje za ukinitvev karaok) - naslednji: GET A MAN, KI TE BO DOB'R NAT*****, DA NE BOŠ TI NATEG***** VSE OSTALE! GOD BLESS YOU, CHILD!

Moje točkovanje komadov finalne EME 2001:

- 12 – Nuša Derenda
- 10 – By the way
- 8 – Karmen Stavec
- 7 – Polona
- 6 – Tinkara Kovač
- 5 – Regin
- 4 – Nude
- 3 – Alenka Godec
- 2 – Ivo Špacapan
- 1 – Anraž Hribar (god, please forgive me!)

HAMBURGERJI V KNJIŽNICI

Piše: Milan

Novomeščani res nimam veliko zgradb, s katerimi bi se lahko hvalili. Imamo sicer veliko zasnov (na primer temeljni kamen za novo telovadnico OŠ Grm, ki je bil postavljen nekje v 18. stoletju in šele sedaj dobiva obliko), vendar malo dokončanega. Zato je seveda vsak Dolenjček toliko bolj ponosen na našo gromozansko novo knjižnico z elektronskimi vrati in petimi nadstropji. In še Drnovšek je bil na otvoritvi! Šit! Večji infarkt bi mesto doživelo samo še ob obisku kakšne zvezdice telenovel, vendar so bile gospodinja navdušene tudi nad Johnnyjem. Kaj je delal na otvoritvi, ne vem, ker me tam ni bilo. Knjižnico sem obiskal šele po kakšnih petih dneh, ko se je začetno navdušenje malce poleglo. In kaj naj rečem. Da je vrhunski arhitekturni dosežek? Na to se ne spoznam dovolj (priznam, nič). Da je to knjižnica, prijazna uporabnikom? O tem bi se dalo razpravljati. Spomnim se »stare« ljudske knjižnice v glasbeni šoli, kjer smo bili z delavci skoraj na »ti« in je bila majhna, osebna. Človek je vedel, kje so knjige, revije, vse je dišalo po starem papirju, stene so bile polepljene s plakati in med policami je bilo ravno toliko prostora, da si se stlačil notri in mirno brskal po tistem, kar te je zanimalo. Tisto prvo, kar sem opazil v novi knjižnici, so Štajerci. Veliko njih. Proti Štajercem nimam osebno čisto nič, vendar je, prvič, nenavadno, da jih v »dolenjskem ponosu« dela skoraj več kot Dolenjcev, drugič, da so tako zopni, da bi se najraje vrgel skozi okno zadnjega nadstropja. Ali, še bolje, pometal njih. Tisto drugo so številke. Pogovor med knjižničarjem in uporabnikom gre takole: »Rad bi si sposodil knjigo Kako vzrediti polža.« »Najprej pojdi na številko 94, nato polico 596, nato se obrni za 45 stopinj in pobrskaj po spodnji polici 595. Tam boš našel iskano knjigo, ki nosi številko 13124.« Krasno. Knjige, praktično najbolj osebna stvar na svetu, takoj po gatah, sekret papirju in nogavicah, so

številke. Nova knjižnica je ena sama številka. V računalnikih so številke, na policah so številke, na uslužbencih so številke. Kmalu bodo štempljali še uporabnike. »Uporabnik številka 95862, zamujaš s knjigo 2.345! Javi se pri okencu 12, kjer moraš plačati zamudnino po členu 574.485!« V svetu, kjer so vse bolj glasni boji za individualizacijo in antiglobalizacijo, je naša ljuba knjižnica ena sama velika številka. Naslednji korak so najbrž kamere, nato pa sledilne priprave v vsako knjigo ter nato vdelava čipov v naše glave, da je že na vhodu, ko se sprehodiš čez tista dva senzorja, jasno, kakšen uporabnik si. In če bo začelo primanjkovati uporabnikov, ni problema, McDonalds je že ponudil BookBurgers, ki jih bodo prilagali vsaki tretji sposojeni knjigi zastonj. Knjigi? Kdo pa govori o knjigi? Rajše vsakemu tretjemu hamburgerju priložiti revijo. In s ponosom naprej v svetlo prihodnost.

Pretiravam? Morda. Vem, da je bilo potrebno ogromno truda in časa, da je knjižnica nastala. Pri takem številu knjig je nemogoče, da ne bi bile urejene številčno. In osebje ima ogromno dela in so včasih upravičeno neprijazni. Tisti na oddelku za odrasle so še vedno v redu. Vendar, imam občutek, da je nova knjižnica eden največjih komercialnih nategov v zadnjem času. Kam je izginil osebni odnos do bralca (in NE uporabnika!)? Patriot, gimnazijska knjižnica, KCJT in Goga so še edine institucije okoli nas, ki so ohranile tisto najpomembnejše: da se obiskovalec v njih počuti kot on sam, ne pa kot nepotrební privesek čudovite velike institucije.

KRITIKA
GENERACIJE
SINDROM
SNEGA

NEKE
ALI
LANSKEGA

Piše: Maja Erhovnic

Torej, zadeva je taka. Na naši elitni Gimnaziji, cilju intelektualne smetane dolenjskih osmošolcev, je prišlo do napada roja arizonskih kobilic in posledice so strahotne, morda celo usodne za status Gimnazije kot šole z največjo ekološko porabo jogurtovih lončkov v Sloveniji. Te posledice so naslednje:

-totalna nezaineteresiranost dijakov za karkoli, kar zahteva uporabo več kot 0,01% možganske kapacitete in ni povezano z rednim učnim programom,

-pomanjkanje zavesti pripadnosti Gimnazijskemu narodu,

-nerazumevanje višjih ciljev (kakršna so na primer prizadevanja za prepoved uvoza rdečih sladolednih dežničkov s Kitajske),

-nerazumevanje tega zapisa.

Celotna duševna dogajanja v notranjosti dijakov bi lahko označili kot sindrom snega, ki pada samo pozimi. Get it? (Sneg) uspeva samo v trdnih zimskih razmerah, ko pridejo lepši, pomladni dnevi, pa se spremeni v plundro, ki ne služi nobenim namenom in povzroča več škode kot blagostanja. Mar to pomeni, da človek potrebuje kaos kot sekundarni življenjski pogoj? Nas on peha iz pasivnega stanja in omoča napredek človeške rase? No, če pogledamo s te strani, pa tudi veselje ne bi nastalo brez – kaosa.

OSKARJI 2001

Piše: Nejc Gazvoda

Stvar, ki je za podelitev oskarjev postala kar značilna, je čas trajanja. Pod štiri ure nikakor ne pridejo, pa naj se še tako trudijo. Steve Martin, presenetljivo dober voditelj letošnje 73. podelitve teh prestižnih nagrad za filmske dosežke, je imel precej povedati na ta račun. Ena izmed njegovih domislic je bila, da je bil letošnji dobitnik nagrade za življenjsko delo (ki je star za dva Štuklja) na začetku prireditve v svojem 25. letu starosti. Vendar, oskarji ne smejo biti krajši. Štiri ure je namreč čas zvezd, glamurja, užitkov, solza, zavisti, veselja in razkazovanja. Za to pa je potreben tak čas. In ljubitelji filmov ter popkulture ga imajo ponavadi dovolj, vsaj za »the Big Oscar Day«. Torej, kaj je bilo posebnega na letošnji podelitvi zlatih kipcev?

Svojevrstna senzacija je bil gotovo film *Crouching Tiger, Hidden Dragon*, ki je z desetimi nominacijami prišel v zgodovino kot prvi tujejezični s takim številom imenovanj. S štirimi kipi (tuji film, glasba, scenografija, fotografija) ni postal absolutni zmagovalec, a nedvomno še vedno »razmetal« z ostalimi nominiranci v tehničnih kategorijah. Nekako ne morem mimo *Gladiatorja*, ker je pač pobral pet možicljjev (film, moška glavna vloga, kostumografija, zvok in vizualni posebni efekti) in s tem postal nekakšen zmagovalec večera, čeprav (sodeč po mrkem Ridleyju Scottu, režiserju) ni povsem izpolnil pričakovanj. Druga zgodba je s *Trafficom*, zgodbi o mamilarski vojni: poleg prirejenega scenarija, montaže in moške stranske vloge je Steven Soderbergh pobasal blazno prestižnega oskarja za režijo in s tem porazil legendo Ridleyja Scotta, Ang Leeja, Stephen Daldrya in celo samega sebe (nominiran je bil še za Erin Brokovich). Če že ravno govorimo o Erin: Julia Roberts je za upodobitev prsate dekline, ki spravi na noge veliko podjetje, prejela nagrado za najboljšo žensko glavno vlogo in ni in ni hotela zapustiti odra (priznam, bilo jo je prav prijetno gledati. Nekaj časa.). Poseben posladek je bil ta, da se je Julia pozabila zahvaliti prav Erin. Oh. Še enega mini zmagovalca imamo v rokavu: *Almost Famous* je prejel tri nominacije in enega oskarja za izvorni scenarij. Nasploh je *Almost Famous* dominiral na podelitvi zlatih globusov, pri oskarjih pa se je odrezal nepričakovano dobro (komedije na splošno pri akademiji niso dobro sprejete).

To je nekako vse o zmagovalcih, ostale pa so nam še tri izjemno zanimive reči: prva je bila dobrodošlica iz ameriške vesoljske postaje »via satelit«, druga je bila podelitev oskarja za scenarij po predlogi iz rok Arthurja C. Clarka, kulturnega pisca znanstvene fantastike, tretja pa satelitski prenos pesmi *Things Have Changed* Boba Dylana, ki jo je v živo zapel iz avstralske turneje in zanjo dobil tudi oskarja.

To je to. Ker pišem tole poročilo 26. marca nimam pojma o morebitnih škandalih, zamerah ali nezadovoljstvih med holivudsko srenjo. Jih boste že izbrskali. Še eni oskarji so mimo in naslednje leto je obvezna tudi nominacija Slovencev (govori se o posebni kategoriji novomeška produkcija, vendar je vsa stvar zaenkrat še v zraku), saj smo po mojem mnenju sposobni posneti film, ki bi si zaslužil vsaj tujejezično nominacijo. Do takrat pa: Russel, Julia, Marcia, Soderbergh, Lee in Crowe, vidimo se v Patrio... ups, na velikem belem platnu.

OKRAŠEVANJE ZOB SKOZI ČAS

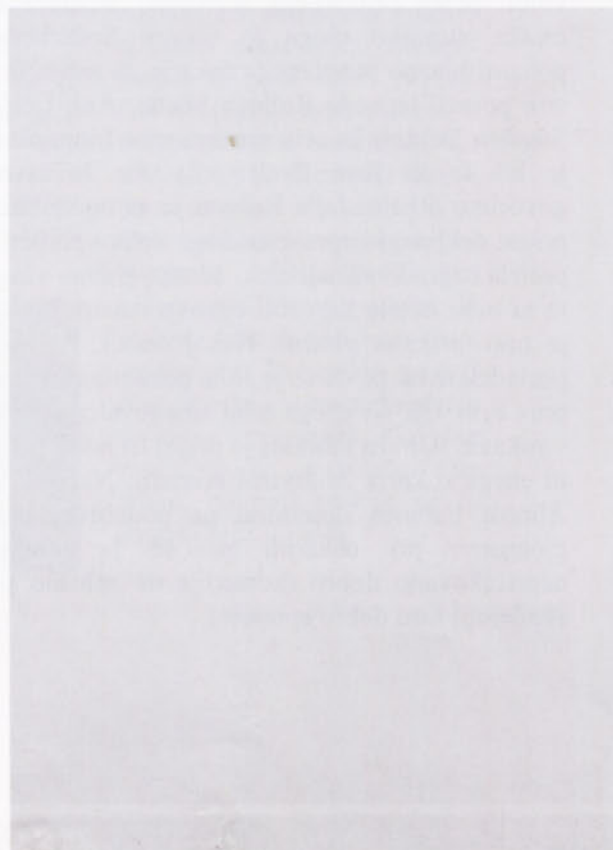
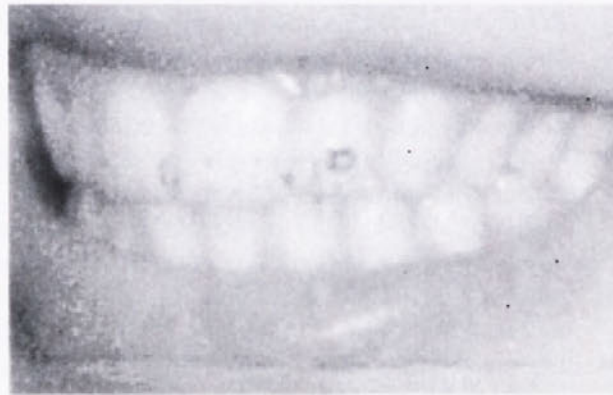
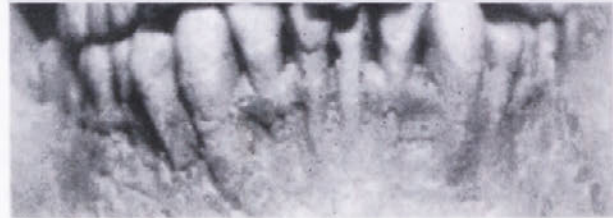
Piše: Tijana Kulašević

Obdobje Maje

Maji so bili večči v ustavljanju spretno izoblikovanih kamnov v zobe. Zobe so si okraševali z različnimi minerali kot so žadeit (žadu soroden in po izgledu podoben silikat), železov kršec, hematit oz. žel ruda, ki so jo imenovali 'kamen krvi', tirkiz, kremenjak, serpentin, ki v kombinaciji z dolomitom, magnezitom ali apnencem postane po izgledu podoben žadu in s cinobrom, rude iz katere pridobivamo živo srebro. Zobe so si okraševali na različne načine. Verjetno je vsaki vzorec imel poseben plemenski ali pa religiozni pomen, kajti bilo je odkritih več kot 50 različnih vzorcev- več kot 50 različnih kombinacij barvnih kamnov in njihovega zaporedja.

Sedanjest

V zadnjem času postaja okraševanje zob na različne načine zopet aktualno. Sprva je bilo tako okraševanje zob zelo drago in dostopno le premožnejšim osebam, vendar pa je sedaj to že dokaj razširjeno in zato ne več tako drago. Obstaja več načinov okraševanja zob, ki so možni. Prvi je tako im. *zobni tatoo*, neke vrste nalepka. Zobni tatooji so lahko 24-urni ali pa 2 mesečni, in jih zlahka spravimo stran. Drugi pa je tako im. *zobni nakit*, ki nam omogoča lepljenje kamenčkov, ki so različnih barv. S temi kamenčki lahko ustvarimo različne vzorce po želji. Zobe pa lahko okrasimo tudi z izdelki iz zlata, ki se naredijo v zobni tehniki in so vzorca, ki si ga sami zaželimo. Tudi ti se prilepijo na zob in lahko trajajo tako kot kamenčki več mesecev. Obstaja pa še ena možnost, če si želimo zobe okrasiti dolgotrajno. V tem primeru se v zob zvrta luknja in nato se vanj nalepi drag ali poldrag kamen. Tudi v tem primeru je možno okras odstraniti, če se ga slučajno naveličamo, vendar pa je potem potrebno luknjo nadomestiti s plombo.

FILMSKE KRITIKE

Piše: Nejc Gazvoda

Magnolija

Bil je tih in miren četrtkov večer, ko sem se odpravil v Trdino na ogled Magnolije, ameriškega odličnega mladega režiserja Paula Thomasa Andersona (in NE, ni Pamelin mož!), ki je zažgal sceno z Vročimi nočmi, filmom o začetku pornografije in njenem prehodu na video.

Stopim do blagajne in prodajalki se mi režieta na vsa usta. Ugotovim, da sem prvi obiskovalec. No, potem sta prišla še fant in dekle, ki sta v zadnji vrsti delala vse kaj drugega, kot gledala film, in »trgalka« kart, ki se je smejala ob najbolj resnih prizorih. Škoda, kajti film je odličen. Paul ima rad zgodbe in močne karakterje, ki so vedno na meji, da padejo med klišeje, vendar je nikoli ne prestopijo. Voditelj popularnega TV kviza, njegova narkomanska hči, bolešno dober policaj, zagrenjeni in zafrustrirani genij s čudno spolno usmeritvijo, na smrt bolan starec... In njihove zgodbe se prepletajo, čeprav so drugačni, vsak po svoje nenavadni, nekako stopijo na isti peron, ki jih vozi po mestu, po življenju. Največja ironija je seveda v tem, da preprosto ne vedo, kje bi izstopili. Kot pravi umirajoči starec: Življenje je prekleto dolgo.

Vprašanje pa ostaja: koliko ljudi si je Magnolijo v Novem mestu ogledalo poleg mene? Pa saj, kaj se trudim. Vi raje glejte Dobre mrhe, Vertikalo smrti, berite Daniel Steel, Victorio Holt in jejte v McDonaldsu. Živite dolgo in srečno življenje.

Ocena: 4,5/5

Dobre mrhe

Oh ja. Pa posnemimo film, ki bo nesel denar. Najprej zberemo pet seksi deklic. Nato najamemo nesposobnega, a pridnega režiserja. V računalniški program Scenariji za tisoč in en abotni hollywoodski film vnesemo geslo »Coyote Ugly« in dobimo zgodbo o revni vaški »cute« deklini, ki išče srečo v vele mestu. Ne pozabimo še njenega porednega, a tako pametnega in lepega in poštenega fanta (Avstralcu povrh!), njene nove prijateljice, ki se raztegujejo v divjem in pohotnem klubu, a imajo dobro srce, in lastnico tega kluba, v kateri najde dekle materinsko figuro. Dodajmo še popasto popevčico, manjek golote in nasilja (v klubu samo za odrasle, kjer se sežiga in pije do nezavesti, se ne kaže prsi, niste vedeli?) ter nagnusno srečen konec in imamo film, ki bo nesel milijone v že tako prepolne blagajne ameriške filmske industrije. Vsa pohvala producentu Jerryju Bruckheimerju za še en film, ki me je pri belem dnevu oropal za 700 tolarjev in uro in pol življenja! Jerry, če se kdaj srečava, te bom ujel in te prisilil, da si vsako svojo producentsko mojstrovino ogledaš trikrat zapored, nezmontirano. Bomo videli, če boš še dajal denar za tak obup.

Ocena: 0/5

Brodolom

Tom Hanks in režiser Robert Zemeckis sta dobra kolega in sposobna v svoji stroki, zato njuno sodelovanje pomeni srečo in veselje za filmska platna. Spomnimo se samo Forresta Gumpa, ki je tekel kot blesav in se na koncu izpovedal na grobu svoje

žene. Prosim, dajte mi robčke in oskarja! Brodolom (v izvirniku Cast Away) prelaga breme večinoma na ramena Hanksa. V vlogi zavaljenega lastnika poštnega podjetja leti v tropske kraje, vendar se letalo zruši in on kot edini preživeli zgripi na samotni otok, močno mu primankuje hrane, vode in striptiz klubov. Tistih 75 minut na otoku nam Zemeckis pokaže moč slike kot primarni filmski element. Hanks se bori za preživetje in misli na svojo ženo, svoj dom. Samota in mir, ki sta mu bili prej le pobožni želji, sedaj postaneta sovražnici. Hudobnici. Hujši kot Terminator z lasersko puško. Hanks se zaveda, da umira. Umira od žeje, lakote, najhuje - umira v sebi. Wilson, odbojkaška žoga, ki jo je naplavilo iz letala, je njegov edini prijatelj. Zna poslušati. Vendar to ni dovolj. Samota ga počasi stiska, potiska ga, kjer ni več izhoda. In Hanks se, ves shuššan, ranjen in opečen, najde na razpotju. Odločitev je praktično nemogoča, vendar mu uspe. S pomočjo vere, ljubezni, Wilsona in malce hollywoodske sreče. Lep, zabaven in otožen filmski izdelek, ki je Tomu zopet prinesel nominacijo za oskarja, nam pa dve uri uživaške samote.

Ocena: 4/5

Mission: impossible 2

Če bi Johna Wooja srečali na cesti, bi ga najbrž označili za kuharja v Kitajski restavraciji. Resnica je, da je John eden izmed najboljših režiserjev akcijskih filmov, ki jim dodaja vzhodni temperament, eksotiko in poetičnost. Tom Cruise pa je eden izmed najboljše plačanih akterjev in vedno išče nove izzive. In ko sta se Woo in Cruise sparila (ne dobesedno, bog ne daj), je nastal M:I 2, eksplozivni akcijski velefim, ki se ne trudi pametnačiti tja v en dan, ni pretirano visokoletec in je poln prizorov, ki ti vržejo čeljust na tla. Zgodba ni tako pomembna - pač virus, lepa deklica in motorji. Sedaj bo kdo pripomnil, zakaj sem Dobre mrhe popolnoma uničil, M:I 2 pa tako pohvalil, čeprav igrata na isto noto. Odgovor je preprost: Misija nemogoče 2 je film, ki se zaveda, da je eksplozivno poetični megaproročanski akcioner, ki te dve ure drži na robu sedeža in te spusti iz kina s prepričanjem, da bi lahko vozil moped še bolje kot Tom. Dobre mrhe mislijo, da so politično korektna mladinska drama. No comment - grem raje plezat brez varnostne špaje. Yeah!

Ocena: 4/5

Scary movie

Komedija je praktično najstarejši filmski žanr in ljudje so jo vedno oboževali. Ima ogromno ogromno podzvrsti, vendar je od nekdanj najbolj zažigala »neumna« komedija, polna stranišnega humorja, »prdenja«, grdih besed in stvari, ki jih pridni fantje in punce ne počnejo. Scary movie je gotovo ena najhujših »neumnih« komedij, ki se poigrava z elementi grozljivk: vse skupaj je velika parodija na zvozeno serijo Scream (sicer odličnim prvim delom) in ostale najstniške slasherje (podzvrst grozljivke). V Scary movieju vidiš vse: najbolj seksi dekleta, kako »prdijo« v varnem zavetju doma, hudobnega morilca, ki veselo »pali«, majhne »tiče«, kosmata mednožja, gigantske orgazme, odrezane glave, pedre, novinarje, nasilneže... Scary movie podira vse legitime moralne zakone in se jim reži v obraz. Nič mu ni svetega. Hujšo obliko humorja sem zasledil samo še v South Parku, kjer sta Husein in Satan ljubimca v peklju. Ste dobili približno sliko? Če imate kakršnekoli zadržke, se Scary movieju ognite na tri kilometre, drugače uro in pol bombardiranja z nagnusno-norimi štoski ne boste preživeli. Vendar, uro in pol je treba z nečim zapolniti. Film po eksplozivnem začetku nekako zgubi težo in nas tolče s štoski, ki so včasih kar preveč abotni in neumni. Scary movie je film, ki se ga ogleda s kupom kolegov, nato pa se ob pijači še enkrat pokomentira najhujše fore. In teh je ogromno.

Ocena: 2,5/5

Kenny še dolgo ne bo mrtev

*To Southpark we do salute,
of many characters ugly and cute.
A.J.G.*

Piše: Maja Erhovnic

Če si še nikoli nisi ogledal kultne risane serije, ki je na sporedu v ponedeljek zvečer na Slo 2, je tale članek opozorilo, da resnično veliko zamujaš in je že zadnji čas, da končno to storiš. Tisti pa, ki zadevo že dodobra poznate (na šoli vem za kar nekaj odtrganih fenov, ki zdeklamirajo vsak stavek, ki je izrečen v risanki, pa četudi določene epizode pri nas ne bomo videli še par let), boste na tem mestu morda zvedeli kaj, česar še ne veste. Naj omenim, da je internet najustreznejši vir znanj tudi v tem primeru, na njem namreč tisoče fenov po vsem svetu objavlja prispevke v zvezi s Southparkom in večina izmed njih je močno berljivih/gledljivih.

Torej, začnimo na začetku. Kaj sploh je Southpark in komu je namenjen? Stvar je animirana serija, katere ciljna publika so mladi, starosti 15 let in naprej. Pri nas so to večinoma srednješolci in učenci višjih letnikov OŠ, najdejo pa se tudi bolj odrasle osebe (kot na primer naš dragi profesor Ban), ki jih je risanka za odrasle, kot ji pravijo na TV Slovenija, zasvojila.

Prvič je šla v eter 13. avgusta 1997, kje drugje kot v Ameriki, in se iz kultnega šova spremenila v medijski hit. Idejna očka sta **Matt Stone** in **Trey Parker**, ki sta najprej ustvarila petminuten filmček z naslovom Božični duh (The Spirit of Christmas), o krutem boju med Božičkom in Jezusom, v stranskih vlogah pa so se svetu predstavili še Stan, Cartman, Kyle in Kenny. Delo ni bilo nikoli prikazano na TV, možno pa si ga je ogledati na netu. Naročilo sta dobila od neke živine na Foxu, ki si je tisto leto zaželel pošiljati video božične čestitke. Ideja je bila rojena, Matt in Trey sta bila pripravljena nadaljevati z ustvarjanjem risanke, prvotno imenovane The Mr Hankey Show. V studiu so ju prepričali, naj se raje osredotočita na štiri fantiče in mesto, v katerem živijo.

To je torej Southpark, v resničnem življenju mestece Fairplay v okrožju Southpark blizu Denverja (ameriška zvezna država Colorado). Tu je svoje otroštvo preživel Trey. Največja zanimivost je, da je Southpark okrožje, kjer so največkrat na svetu prijavi-

videnje Obiskovalcev iz Vesolja. NLP in te zadeve. To je razlog, zakaj se v mnogih delih pojavljajo Mali Zeleni.

In potem so tu naši glavni junaki, vsi osemletniki (seveda bodo to tudi takrat, ko bomo mi že zdavnaj prek dvajset).

Stanley Marsh je vodja skupine. Ki je precejšen revež, ko pride do deklet, saj ima to nesrečo, da vedno bruha, ko spregovori z Wendy, svojo »punco«. Ima starejšo sestro Shelly, ki ni ravno oseba, s katero bi si želel pristati na osamljenem otoku. Glas mu posoja Trey, ki za Stana pravi, da je njegova risana verzija.

Kyle Broflovski je Stanov najboljši prijatelj, ki pa ne shaja najbolje s Cartmanom. Njegova družina je židovskega porekla, v katero spada tudi manjši bratec s preklano glavo Ike.

Eric Cartman, ki ga prijatelji kličejo Cartman, ima motnje v prehranjevanju (posledice vidne), čeprav sam zase pravi, da je pač močnih kosti. Je najproblematičnejši izmed vseh in se vedno dela norca tudi iz svojih najbližjih. Vse to najbrž izvira iz stanja v njegovi družini. Njegova mati, eee, oče, je hemafrodit in če bi se malo bolj učil biologijo, bi vedel, da to pomeni, da ima tako ženske kot moške genitalije. Hkrati je mestna kurba, saj je spal/a praktično z vsemi v mestu. Ustvarjalci pravijo, da poseeblja »sranje« v vsakem izmed nas.

In potem je tu še **Kenny**. Nesreča mu sledi na vsakem vogalu. Ima to navado, da je v vsaki epizodi ubit na določen strašen način. Oblečen je v oranžen pajac, ki priduši njegov glas tako, da nam navadnim smrtnikom ni razumljiv. Njegov oče je alkoholik, mati pa na kratko-pomilovanja vredna ženska.

In njavečji čar? Zakaj ni Southpark pač še eno izmed mašil TV programa? **Vsaka epizoda vsebuje komaj opazno, ampak pomembno sporočilo, ki se ponavadi loti obravnave družbenih ali političnih problemov.** Hkrati pa je oddaja bistroumno zabavna in zato nadvse gledljiva (čeprav seveda tudi tu stopnja zgražanja variira). **Probleme nam približa tako, da o njih razmišljaš pa se še zabavaš.** Zadosti razlogov, da ne zadremleš prezgodaj, pa čeprav je ponedeljek?

"WHERE'S THE FUCKIN' MICROPHONE?!"

Piše: Slobodan Malić

Najbrž sta se Neje in Nina (le zakaj imata oba vsak svoje štiri črke dolgo ime na N, če bi pa lahko bila Barbi in Ken – ali pa vsaj Nino in Nina?) po oddaji z Gimnazijo Novo mesto odločila za malce daljše in bolj psihološke priprave na vsako novo oddajo Jasno in glasno (Nejcu bo najbrž dovolj eno drkanje več pred oddajo). Ja, nej nas č'z Dolejnce (pravijo).

Pred oddajo smo vsi udeleženci (seveda) prebrali par ducat knjig o obravnavani temi (spolno nadlegovanje), tako da smo bili pošteno pripravljeni na zagovor. Le zakaj je potem prišla tista druga ženska z nekega društva delat' doktorat na oddajo? Je ne sais pas.

Na avtobusu je bila atmosfera kar živahna, čeprav je bilo meni slabo (kot vedno na avtobusu, polnem gimnazijcev). Nisem si pa mogel pomagati, da ne bi vlekli na ušesa zadnje trače o profesorjih (za vse tiste, ki niso bili sprejeti na vodoinštalatersko in so se po naključju znašli na gimnaziji – kot bi rekla prof. Hržica – se temu reče tudi **OPRAVLJANJE PROFESORJEV**).

Čas ne mine tako hitro, ko poskušaš obdržati odvečno žledno kislino v sebi, a smo le prispeli v slovensko prestolnico. Imeli smo pol urce proste (ali kar v mojem slovarju piše pod »coffee break«), da sem lahko v miru spil svojo dvojno dozo kave (dvojno zato, ker naj bi šel na nacionalko, kjer bi moral malce kontrolirati svoje psihološke napade – jasno in glasno menim, da je bilo kave premalo). V tem času so se »naše« sošolke zagnale na izložbe raznih fashion centrov, kjer so prečerkirale, kaj bo pol babnic sveta nosilo na sebi jeseni 2006, saj so sanje vsake, da bi se v teh mini-dresih prikazale že v začetku septembra prej omenjenega leta (da ne govorim o možnosti izbire – med glavnima vlogama v Scary movie 6 ali pa v prvi epizodi trilogeje »Do me baby for the thirty-second time – the Britney Spears anthology« – za ta PRVO! – oblečeno).

Ni minilo dolgo, že smo se stiskali v nekem prostorčku, kjer nam je neko dekletce razlagalo, ali smemo imeti dudo tudi na sceni (in vsa ostala pravila igre). Nakladala je pol ure, da je meni skoraj mehur razneslo. Na sceno sem prišel zadnji, ker sem na WC-ju pustil liter tekočine (tiste bolj tekoče, seveda). Ostalo mi je eno mestece ne robu, saj je vsa gmajna hotela biti na sredini, da bodo lahko mahali »domačim«. Še malce dodatne lepotilne orgije po facah voditeljev, PRIPRAVA! AKCIJA! In show se je začel.

Na štartu seveda tisto obvezno blebetanje (zakaj, kje kako,...), nato pa debata (začetne tehnične motnje so najbrž še posledica tiste mučne vojne za neodvisnost leta 1991). Pravzaprav smo bili kar složni (govorim v imenu večine). Po začetni tišini z repi med nogami, se je zadeva kmalu zelo obrnila. Začeli smo se igrati igr'co »Where's the fuckin' mychrophone?« Seveda pa se niti ena razprava ni uspela približati niti vrhuncu, saj sta nas voditelja uspešno prekinjala s svojimi prispevki in »osebnimi« izkušnjami ter spreminjanjem tem. Fantje smo bili za predstavnike »tišjega« spola kar zgovorni, čeprav je večina neumnosti priletela (nepričakovano) iz ust deklet. Izjave kot: »Izzivalno se oblačimo zato, da bi bile lepe in privlačne samim sebi«, so me opomnile na tisto odvečno kislino, ki je bila še prisotna nekje v mojem organizmu. Nič ni pomagala niti Nejčeva blond izjava o žakljih. Vmes pa seveda ni šlo brez (omembe vrednih) profesorjev in teh vrst zlorab. Profesorji nas maltretirajo, ustrahujejo, nadzorujejo in še zlorablajo – mi pa se učimo, učimo in učimo (GOD, I LOVE THIS SCHOOL!). Ni šlo niti brez moralno-samostanskih izjav naše predsednice. Nekje na sredi zadnje vrste je pa sedel osebek, ki zna vedno kaj primernega povedati' (»saj je debatnik«, bi rekla predsednica njihovega fan kluba prof. Hržica), a tokrat je ubral nekam tišjo pot. Najbrž ni prišel do besede v tem boju za mikrofoni (yeah, right). Ura je minila kot v petih minutah in že sem bil na poti do zraka (vmes so me obmetavali z »minami«).

Na avtobusu sem se še sam udeležil enega »professor spitting« trič-trača. S svojim gostovanjem na talk showu sem pa pustil vtis na prof. Potočarjevo, ki me je povabila na eno svojih naslednjih oddaj »Povej!«. To je bil praktično »the highlight of my day«. Ko smo prispeli v Novo mesto sem razmišljal le še o sladki posteljici, medtem ko se je večina gmajne odpravila v »one and only« domoljubni lokal (Patriot).

Upam, da je ravnateljica zadovoljna z najpomembnejšo zadevo, ki se tiče našega gostovanja na oddaji »Glasno in jasno«, to pa je: **DOSTOJNA PREDSTAVA NAŠE ŠOLE, NAŠE ZRELOSTI KOT ODRAŠČUJOČIH ADOLESCENTOV TER NAŠE VSESPLOŠNE INTELEKTUALNOSTI, SEVEDA V OKVIRU MATERE GIMNAZIJE NOVO MESTO** (škoda le, da se tako radi spolno nadlegujemo – ja, potrebnost, pač).

DOOOLGČAS!!!

Piše: Maja Erhovnic

Pred štirimi leti so zdravstveni delavci v nekem predmestju Atlante v ZDA ugibali o vzroku nenadnega izbruha spolno prenosljive bolezni v srednjih šolah. Povečano število najstnikov se je namreč okužilo s sifilisom, boleznijo, ki je pred prihodom antibiotikov veljala za izredno smrtonosno. Danes je razširjena le še v nižjih slojih, ki nimajo sredstev za zdravlila. Zakaj torej tako veliko število obolelih srednješolcev iz preskrbljenih družin? In kaj ima dolgčas pri tem?

Kot se je izkazalo, kar veliko. Prej omenjeni mladi so se namreč tako dolgočasili, da so se spomnili nenavadnega načina, kako bi si krajšali dolge urice, ki so jih prej preživljali v svojih dolgočasno velikih hišah (vsi namreč vemo, koliko časa je ameriška mladina primorana preždeti za knjigami). In torej, medtem ko so starši garali, da bi izplačali hipoteke za svoje ogromne hiše in tri avtomobile v garaži, so otroci prirejali seks zabave, da bi se na nek način zamotili.

O tem, kar se je dogajalo po neštetihih spalnicah tamkajšnjih predmestnih hiš, nima smisla pisati, naj omenim le, da je ameriška mladež znana po iznajdljivih seksualnih igrich, ki jih posamezniki nadaljujejo, tudi ko odrastejo, pa čeprav v predsednika države.

Po izbruhu afere je neko dekle dejalo: »Vem, da je bilo nemoralno, ampak bilo je zabavno.«

No ja, res je, da se mladi le v skrajnih primerih zatečejo k takim rešitvam. Ampak to ne pomeni, da je kdaj pa kdaj vsak izmed nas zdolgočasen do smrti.

Sediš pri uri, profesor že spet naklada o nečem življenjsko pomembnem, na primer haplodiplofazi metagenezi maha, ki pa tebe v tistem trenutku na žalost res ne zanima. Zreš skozi okno, v mrtvaško barvo fasade osnovne šole Center in čutiš, da moraš na WC po požirek vode, če ne boš še isto sekundo zaspal na klopi ali pa začel na vse grlo kričati o totalni nezanimivosti, s katero nas filajo v šoli. Zaenkrat ni podatkov, saj se take študije še nihče ni lotil, bi pa bil odstotek učencev in dijakov, ki bi obkrožili, da se v šoli pogosto dolgočasijo pri pouku, izredno visok.

In ob številki bi zagotovo napisali, da je to zaskrbljujoč podatek.

Predvidevam, da ti v višjih letnikih še posebno vse »dol pade« in temu bi Američani rekli *senioritis*, po domače pa *lenoritis* višjih letnikov. Zato ni čudno, da dijaki pridno izkoriščamo bonus ure tudi za kaj drugega kot akademske namene. Prvi letnik oziroma vsako leto september-oktober še nekako gre, ko je vse še tako razburjivo novo, nato pa se srečujemo s kroničnim pomanjkanjem

Doom zatem, ko si obrnil Quake 3 Arena. Torej, stvari, ki so te včasih kratkočasile, te zdaj ne več.

Kakšen pa je odziv odraslih ob pojavu dolgočasje? **Tipičen odgovor staršev na pritožbo otrok, da nimajo kaj početi, je največkrat »Naredi kaj pametnega, pospravi sobo!« ali »Zakaj se pa ne učiš?«.** Kar nam seveda ne pomaga ravno najbolje. Pospravljanje predalnikov ali učenje kemije *isnt really our idea of fun!*

Kaj torej predlagajo

motivacije.

Ne portebuješ Nobelove nagrade, da bi ugotovil, da **tvoji možgani potrebujejo izziv, da bi bili stimulirani. Če do izziva ne pride, je rezultat neizogiben – dolgčas.**

Veliko ljudem v današnjem času ena sama dejavnost naenkrat ne zadostuje več. Zato nekateri potrebujejo Discmana, medtem ko se učijo, in drugi segajo po vrečki čipsa med srfanjem po internetu. Mogoče imaš prižgan TV, tudi ko ga ne gledaš, ali vzmeš v roke revijo, čeprav gledaš TV. Vse to so multisenzorične aktivnosti. Ena izmed takih so tudi računalniške igrice, pri katerih se tvoji možgani srečujejo z nenehnim izzivom in niso tako niti trenutek prepuščeni brezdelju. Danes živimo v svetu multisenzoričnih aktivnosti, zato nas tiste aktivnosti, ki vsebujejo manj čutnega bombardiranja enostavno ne pritegnejo več: branje, risanje, včasih celo gledanje filmov. Ko si navajen na visoko stimulacijo, te vse, kar ima tega manj – dolgočasi. Kot da bi igral

strokovnjaki? Ti pravijo, da je kjuč do kratkočasje radovednost. Mnogo ljudi naj bi se dolgočasilo samo zato, ker niso dovolj radovedni o stvareh, ki jih obdajajo. Predlagajo, da si napišeš seznam 50 stvari, ki bi se jih rad naučil ali rad počel.

Vsakič, ko si na robu dolgočasje, izberi eno stvar in jo naredi.

Vendar pa tudi svarijo, da je dolgoročno dolgočasje morda tudi odraz depresije – v tem primeru se je najbolje pogovoriti z odgovorno osebo ali najti strokovno pomoč.

Kakorkoli že, **dolgočasje je pomembno sporočilo, da mora posameznik v svojem življenju nekaj spremeniti.** Oprijeti se nove dejavnosti in sprejeti izziv. Namreč, če si v mladosti zdolgočasen in ne narediš ničesar, da bi to spremenil, obstaja tudi velika možnost, da boš končal kot zdolgočasen človek v Svetu odraslih.

JO-JO

Pa koga briga jo-jo!
ena taka mala zadeva k
Si jo zatakneš za prst in pol tu skače
Gor pa dol, gor pa dol,
Gor pa dol, gor pa dol...
In skos tko dokler se ne
Pojav za tabo mamca in te kliče na kosil!
In to je šok!
Al je pa vse to skakanje nekakšen
Stalen deja vu???

Razumeš? Tko k lajfk v bistvu
Skoz počneš eno te isto sranje in si
Pol navdušn k obladaš!
Pa si kej vesu? Ha!
Madonna je kul, k s svojimi
Kontroverznimi izjavami vsak dan to sranje
Prenaša na nou level!
Veš tko, k v kašni virtualni sobi
S futurističnimi svečami na nepekoč pogon!
Ja kaj, važn, da ni temu!
Kdo se sploh sprašuje na kakšn pogon
so sploh te sveče?!

Koja romantika, a?
Sam kdo je pol bolj srečen?
Madonna?

Ona odpade, ker se zaveda svojega
Demonskega značaja med verniki,
ki verjamejo v vse kar ima
Britney Spears majco!
Verniki v vse kar ima Britney Spears majco?
Ah ne, no, mogoče zdej, sam
Tut Britney bo enkrat umrla!!
Britney?
Ne ona je preveč obremenjena s
Tekmovanjem s Christino Aguilero!
Christina?
Mogoče, halo, al je naredila duet
z Rickyjem Martinom! Sam Ricky je prestr
tko da že vleče na pedofilijo!
Pedofil?
Ah, ta se itak sramuje svojega telesa
In je zato zakompleksirana in se zaveda,
Da ja tu še huj ku dope!
Narkoman?

O come on, so droge res rešitev?!

Not?! Sa kaj ku večina tega ne poštekala!
Hmm, Drew Barrymore je poštekala! Carka!
Drew?
o.k., ni več na drogah, ampak ej, tipo se
ji matra z rakom, pa bajta ji je zgorela!
Ej ne vem, če je je res samo veselje!
Tip od Drew Barrymore?

Kontraverzni vdeditelj na MTV k se ne sekira
In ga bl mal zanima, če je folk ušeč
kaj počne in kaj reče! Po moje ne bi trznu, če bi ga
dau Bush na elektrostou!
Bush?
Novo "izvoljeni" predsednik mu ves
Entuziazem unič anketa, da ga folk
Ne mara! Hmmm!!!
Folk k ne mara Busha?

Ja, to je pa folk na čelu z Alecom Baldwinom
In Michelle Pfeifer k jim očitno
niso dost lastni problemi!
Alec in Michelle?
Hmmm, dva pubertetnika v krizi srednjih let
K se ločujeta in jima še zadnje dni
V zakonu kvarijo veseli, na novo poročeni parčki
Tut v krizi srednjih let!! Morm še kej rečt?
Parčki v krizi srednjih let?
Ja to sta pa itak Madonna
In Guy Ritchie!
In tko spet pridemo do Madonnein vse se
Ponavlja! Deja vu!!! JO, JO!!!

Moralni nauk: če najdeš neki, kar te dela srečnega, ostan pr tem!!!!!!

by Nina

PESEM ZA TEBE ...

... Ne vem kaj bi napisala
kako bi začela ...
kako svojo ljubezen bi ti
razodela.

Pesem ti bom
posvetila, čustva na prazen
list zliła,
ki pred menoj leži, čaka ...
čaka, da napišem kar v
srču me tišči;

... dan, ko sem te spoznala
ne bom nikoli pozabila,
to je bil dan, ko sem se v
tebe zaljubila ...

... en sam pogovor vse je
spremenil;
vse moje mnenje o tebi,
mi nemir povzročil,
ki zdaj v mojem srču tli
in se nikakor ne umiri ...

... takrat uvidela sem kdo si,
kaj za obrazom zamišljenim
stoji,
spoznala sem tebe ... tvojo
notranjost,
tisto kar nosiš v sebi,
tisto zaradi česar si tako
izjemen in neponovljiv,
si drugačen od drugih.

Ljubim te,
po tvoji bližini hrepenim in
rada te imam
kljub temu, da nisi moški
mojih sanj ...

vendar tvoja iskrenost,
tvoje razmišljanje,
tvoj odnos do sveta, do
mene,
vse to ... me je popolnoma
prevzelo.

Zdaj, ko pesem
zaključujem,
za ljubezen te vprašujem ...

Prosim pokloni mi pogled,
ki naj ne bo samo znak
prijateljstva
in pokloni mi besedo,
ki naj ne bo samo pozdrav ...
prosim pokloni mi sebe,
svojo ljubezen,
predaj se mi ...

List popisan pred menoj
leži,
na njem izpoved moja –
misli moje posvečene tebi ...

Nasmeh, ki skozi dan me
spremlja,
iskriv pogled, ki moje oči
ga izžarevajo,
navdih, ki me vodi,
vse to si ti,
vzrok je le v tebi ... ljubim te.

Pravkar vse sem ti
priznala,
vsa čustva svoja s pesmijo,
na dušo ti zašepetala,
zdaj pa na odgovor bom
čakala;
LJUBIM TE ... me ljubiš ti?
...prosim, povej mi...

by: Maja K.

Študijski oddelek

STEZICE

II 16756/2000/2001

377(497.12)(05)

200011112,2

KNJIZNICA M. JARČA, NOVO MESTO

COB155

